

PORILAINEN

Huhtikuu 1 2025

www.maavoimat.fi/porin-prikaati

Pohjanmaan alueelle keskittynyt Porin prikaatin johtama paikallisuolustusharjoitus Kinetic Stone 25 kokosi yhteen noin 300 sotilaan vahvuisen harjoitusjoukon 28.2–7.3.2025. Harjoitukseen osallistui Porin prikaatin lisäksi joukko alueen viranomaisia, Vaasan kaupunki sekä alueen muita toimijoita.

PORILAINEN

PORILAINEN
Toimitus 27801 SÄKYLÄ

JULKAISIJA
Porin prikaati ja
Porin prikaatin kilta ry.

JOHTOKUNTA
Puheenjohtaja
prikaatikenraali
Jami Virta
Varapuheenjohtaja
Seppo Vainio

Taloudenhoitaja
Tapio Turunen

PÄÄTOIMITTAJA
everstiluutnantti
Teemu Hokkanen
puh. 0299800 (vaihde)

TOIMITUSSIHTEERIT
porilainen.porpr@mil.fi
Henna Mäntylä
Sami Kaunisto

AVUSTAJAT
Kari Nummila
Tuula Rahkonen
Matti Vihurila
Elina Halminen

TAITTO
Simo Nummi
puh. 040 532 5815
mainosnummi@icloud.com

OSOITTEENMUUTOKSET
porilainen.porpr@mil.fi

TALOUDENHOITAJA
Tapio Turunen
porprkilta@outlook.com

PANKKI
FI04 4456 0010 0941 50
FI90 1131 3006 1029 52

KIRJAPAINO
Newprint Oy

Sisältö

Pääkirjoitus.....	3
Apulaiskomentajan tervehdys	5
Alueellinen varautuminen Lupa- ja valvontavirastolle	6
Sotilasmestari Jarmo Jokelalle Adolf Ehrnrooth -muistopalkinto	7
Sotilasvala- ja sotilasvakuutustilaisuudet.....	8
Vuospäivän palkitsemiset	10
Vuoden esipuseeriksi majuri Erkki Paalu.....	12
Paikallisuolustusharjoitus Kinetic Stone 25	14
Ylivääpeli Tommi Tuomisesta Maavoimien Perinnemestari	15
MPK kouluttaa - Miehistöstä alilupseeriksi	16
Maavoimien esikunnan Porilaisten vuosipäivätervehdys.....	19
Porin prikaatille huipputulokset ympäristöjärjestelmän auditoinnissa.....	20
Puolustuskiinteistöt.....	22
Sotilasräjähteiden raivaamisen ammattilaiset	24
Varusmiehen toimintakyky ja liikkuminen.....	26
Ajankohtaista aluetoimistolta	28
Vanha Porilainen.....	30
Porilaisen sivuilta vuosien takaa	32
Sotilaskoti	34
Killan puheenjohtajan tervehdys.....	35
MPKL Euroopan turvallisuutta rakentamassa	36
Porilaiset kuolemanmarssilla.....	38
Loimaan alueosasto tukee partiolaisia	40
Kolme sukupolvea jouluaaton kunniavartiossa.....	42

Kehittyvä prikaatimme

VVuosi sitten kirjoitin pääkirjoituksessa uuden alusta Porin prikaatissa ja tehtävissämme. Porin prikaatilla on erityinen rooli Maavoimissa. Tehtävissämme korostuvat kyky tukea muita ja mahdollistaa toiminnan jatkuvuus. Luonnollisesti tämä ei rajoitu pelkästään joukko-osastoomme, vaan koko varautumisen ja maanpuolustuksen kenttään Länsi-Suomessa. Päätös Poriin rakennettavasta räjähdetehtaasta on alueemme roolista hyvä esimerkki.

Satakunnassa tulee tänä keväänä näkymään erityisen paljon ulkomaalaisia lento-osastoja. Kyseessä on pääosin brittiläinen osasto, jonka toimintaa Porin prikaati tukee harjoitellen isäntämaatuen tehtäviä yhdessä muiden joukko-osastojen kanssa. Tämä kuvastaa hyvin yhtä keskeisimmistä tehtävistämme kansainvälisessä yhteistoiminnassa. Tarjoamme osaamisen ja paikallisen tuen, jota liittolaiset alueeltamme toimimiseen tarvitsevat. Kansainväliset joukot huoltavat kalustoaan ja käyttävät kansallisten joukkojemme tavoin palveluja, polttoainetta, ruokaa ja harjoitusalueita. Isäntämaatuen tehtävien lisäksi Porin prikaati tulee lähivuosina harjaantumaan kansainvälisissä harjoituksissa, kuten pohjoisen joukot ovat viime vuo-

sina tehneet. Harjoittelu liittolaisten kanssa mahdollistaa, että opimme toisiltamme. Tämä kehittää yhteistä ymmärrystä toimintatavoista ja siten edistää kansainvälistä yhteensopivuuttamme.

Porin prikaatin erityispiirteinä ovat mm. kriisinhallinnan koulutus, miehittämätön ilmailu ja raketinheitinkoulutus. Nämä erityispiirteet ovat kaikki joukko-osastomme rajat ylittäviä tehtäviä Maavoimille ja maanpuolustukselle. Nyt ja erityisesti lähivuosina Maavoimien materiaalisia ja suorituskyvyissä tulee olemaan elementtejä, joita on tarkoituksenmukaista kehittää alueellamme ja toimeenpanna Porin prikaatissa. Meillä tulee lisääntyvissä määrin olemaan Ukrainan sodan kokemusten myötä kehitettäviä suorituskykyjä. Se tarkoittaa maavoimallisesti uusia järjestelmäkokonaisuuksia, jotka edellyttävät meiltä kokonaisvaltaista tarkastelua resurssien käytössä ja joukko-osaston organisoitumisessa. Aikaisemmat tehtävämme tulevat säilymään, vaikkakin ehkä muotoutuvat uudelleen. Siksi meidän on kyettävä erityisen tarkasti suunnittelemaan oma toimintamme.

Maavoimat on jo tukenut lähivuosien muutostamme ja kehitys jatkuu edelleen. Porin prikaatille on osoitettu lisähenkilöstöä sekä mahdol-

Kuva: Puolustusvoimat

listettu tarvittavan infrastruktuurin ja henkilöstön osaamisen kehittäminen. Tämä on osoitus siitä, että Porin prikaatiin, ja ennen kaikkea kykyymme kehittyä ja luoda uutta, luotetaan.

Yllä kuvatun kokonaisuuden vaikutukset tulevat ensisijaisesti näkymään joukko-osastomme varuskunta-alueilla, erityisesti Kankaanpään Niinisalossa. Niinisalon nykyinen varuskunta-alue täyttää tänä vuonna 90 vuotta ja alueen nykyinen koko ei enää mahdollista lähivuosien edellyttämää tilojen kehittämistä. Suunnitelmissamme onkin pyrkä laajentamaan varuskunta-alueita pohjoisessa pääosin kansainvälisen toiminnan ja etelässä kansallisten tarpeiden vuoksi. Ymmärrämme, että tämä aiheuttaa huolta erityisesti eteläisessä osassa Hämeenkaan virkistyskäytön osalta. Luodaan yhdessä sellainen ratkaisu, joka mahdollistaa Porin prikaatin toiminnan lähitulevaisuudessa ja rajoittaa mahdollisimman vähän alueen virkistyskäyttöön.

Hyvää kesän odotusta
Porilaisen lukijoille,

Everstiluutnantti
Teemu Hokkanen
Esikuntapäällikkö

Suunta eteenpäin
ja tulevaisuuteen!

Säkylä
Sata oppia!

@sakylankunta

RAUHANTURVAAJAKSI.FI

KILPAILUKYKYINEN
PALKKAUS, KORVAAMATON
KOKEMUS.

Hae
verkossa
24/7.

Puolustusvoimat
Försvarsmakten • The Finnish Defence Forces

Varsinaissuomalainen upseeri ”aina porilainen” lukijalle hieman tutummaksi...

Kuva: Puolustusvoimat

Alokas **Helminen** astui vapaaehtoisena palvelukseen Porin prikaatiin 3/1988 saapumiseensä. Alkuvuodesta 1989 reserviupseerikurssi 190 Roihu sytytti maanpuolustustahdon ilmiliikkeihin tulevaan prikaatin apulaiskomentajaan. Isänmaan ”maanpuolustusmatka” jatkui kadettikurssi 77 jälkeen takaisin tutuksi tulleeseen prikaatiin vuonna 1993.

Olen saanut työurallani palvella useamman kerran alati kehittyvässä prikaatissamme. Koko 1990-luku meni normaaleissa ammattiupseerin tehtävissä portaittain aina kohti vaativampaa: kouluttajana, aliupseerikoulun linjan johtajana, perusyksikön varapäällikkönä ja päällikkönä. Koulutettu panssarintorjuntamies johtikin monta kertaa sotilasjunan etelästä pohjoiseen Misin asemalle Rovajärven ampuma-alueen lähelle. Pääsin toimimaan mm. valtakunnallisessa panssarintorjuntaohjusharjoituksessa eri tehtävissä kouluttajasta harjoituksen johtajaan.

Yleisesikuntaupseerikurssin jälkeen palasin takaisin prikaatiin 2002, tällä kertaa joukkotuotantoasioihin kes-

kittyen vuoteen 2005 saakka. Tiedossa oli, että muut tehtävät koittavat pian ”porilaiselle”. Mielenkiintoiset Pääesikunnan ja maavoimien esikunnan tehtävät sävyttivät pääosin uraani seuraavan kymmenen vuoden ajan. Puolustusvoimaudistuksen jälkeen vuonna 2015, siirryin prikaatin esikuntaan koulutusosaston päälliköksi. Ensimmäisiä työtehtäviäni oli jääkäripataljoonan kertausharjoituksen johtaminen. Harjoitus toimeenpantiin sotilas- ja siviilialueilla. Se oli kaikella tapaa kasvattava ammatillinen kokemus.

Koulutuspainotteinen ura jatkui Pääesikunnan strategisen suunnittelun tehtävän ja Baltic Defence College Tartossa opiskelun kautta maavoimien koulutuspäälliköksi 2018. Reserviupseerikoulun johtajan tehtävä koronavuosina 2020–2022 jätti osan sydäimestä Haminaan. Muistelemme vaimoni kanssa usein lämmöllä hienoa kansallista instituutiotamme ja maailmanluokan pikkukaupunkia. Puolustusvoimien ja Haminan suhde on kaikella tapaa erityinen.

Pääesikunnan koulutusosaston apulaisosastopäällikkönä 2022–2024 Na-

to-Suomen Puolustusvoimien koulutusalan valmistelut tulivat tutuiksi. Perusyksikön arkeen pidettiin otetta puolustushaaraesikuntien kautta ja mm. 2024 kevään perusyksikkö -teemapäivien toteutuksella.

Luonteva jatko on nykyinen prikaatin apulaiskomentajan tehtävä. Olen korostanut tehtävissäni kohtaamisten merkitystä. Kohtaamisia onkin jo tullut hyvin prikaatin sisäisessä toiminnassa, lukuisina puhe- ja esitelmäpyyntöinä prikaatista ulospäin sekä reservin, vapaaehtoisen maanpuolustuksen ja viranomaisten suuntaan.

Tämän upseerin kotitukikohta on ollut aina Varsinais-Suomessa. Nyt se on Kaarinassa. Eri tehtävistä on ollut aina hyvä palata kotiin perheen luo viettämään aikaa ulkoillen, kilpapöytätenniksen, kalastuksen ja ystävien parissa.

Eversti Vesa Helminen
Apulaiskomentaja

Alueellisen varautumisen tehtäväkokonaisuus siirtymässä perustettavalle Lupa- ja valvontavirastolle

Suomessa varautumisen järjestelyt perustuvat sekä jokaisen toimijan omaan varautumiseen että varautumisen yhteistyöhön eri toimijoiden välillä. Varautumisen ja varautumisen yhteistyön on katsottu olevan keskeinen osa kokonaisturvallisuuden viitekehystä. Varautumisen yhteistyötä toteutetaan Suomessa neljällä eri tasolla: kansainvälisellä, kansallisella, alueellisella ja paikallisella, ja nämä ovat kuvattu tammikuussa julkaistussa Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa 2025. Yhteiskunnan turvallisuusstrategialla luodaan yhteinen pohja kokonaisturvallisuustyölle ja varautumisen järjestelyille Suomessa.

Alueellisen varautumisen yhteistyön koordinaatio on yksi aluehallintovirastoille kuuluvista tehtäväkokonaisuuksista. Aluehallintovirastoissa näitä varautumisen tehtäviä hoidetaan sisäministeriön ohjauksessa Pelastustoimi ja varautuminen -vastualueella. Alueellisen varautumisen yhteistyöllä ja valmiussuunnitelun yhteensovittamisella pyritään luomaan edellytyksiä eri toimijoiden väliselle yhteistyölle erilaisissa häiri-

öitilanteissa ja yhteiskunnan syvimpien kriisien varalta. Käytännössä tätä yhteensovittamistyötä toteutetaan aluehallintovirastojen johdolla toimivissa alueellisissa valmiustoitimikunnissa, joissa mm. yhteensovitaan eri viranomaisten valmiussuunnitelmia ja toimintamalleja yhteiskunnan laajojen häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalle.

Alueellisen varautumisen yhteistyöhön kuuluvat myös alueelliset valmiusharjoitukset, joissa varmistetaan valmiussuunnitelmien toimivuutta ja harjoitellaan yhteistoimintaa eri toimijoiden kesken. Aluehallintovirastot järjestävät vuosittain eri puolilla Suomea useita alueellisia valmiusharjoituksia, joissa on mukana laajasti eri viranomaisia, hyvinvointialueita, kuntia, huoltovarmuustoimijoita, yrityksiä, järjestöjä ja seurakuntia. Alueellisen varautumisen kokonaisuutta täydennetään osaltaan alueellisilla maanpuolustuskurseilla, jotka toimeenpannaan aluehallintovirastojen ja Puolustusvoimien yhteistyönä. Alueellisilla maanpuolustuskurseilla koulutetaan alueilla toimivien organisaatioiden ylintä

johtoa varautumisjärjestelyihin ja annetaan ajankohtaiskatsaus yhteiskunnan turvallisuustilanteesta.

Osana pääministeri **Petteri Orpon** hallitusohjelmaa valtion aluehallintoa uudistetaan ja käytännössä tämä tarkoittaa, että nykyiset aluehallintovirastojen, ELY-keskusten ja Valviran tehtävät kootaan uudelleen valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon (LVV) ja alueellisesti toimiviin Elinvoimakeskukseen (EVK). Alueellisen varautumisen tehtävät siirretään Lupa- ja valvontaviraston tehtäväksi. Uuteen Lupa- ja valvontavirastoon muodostetaan viisi alueellisen varautumisen yhteistyöaluetta, jotka noudattavat sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen ja pelastustoimen yhteistoiminta-alueen mukaista aluejakoa. Länsi-Suomen yhteistoiminta-alue tulee kattamaan Pohjanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen alueet. Uudet virastot tulevat aloittamaan toimintansa vuonna 2026.

Ilkka Horelli
ylijohtaja
Lounais-Suomen aluehallintovirasto

Sotilasmestari Jarmo Jokela palkittiin Adolf Ehrnroothin muistopalkinnolla

*Teksti: korpraali Aura
Kuva: viestimies Pääskynen*

Puolustusvoimien komentaja, kenraali **Janne Jaakkola** palkitsi neljä sotilasta jalkaväenkenraali Adolf Ehrnroothin muistopalkinnolla 10.2.2025. Ehrnroothin palkintoa on jaettu vuodesta 2009 lähtien, ja palkinnot jaetaan vuosittain Puolustusvoimien palveluksessa oleville sotilaille yksittäisestä teosta, toiminnasta tai työstä sotilaallisen maanpuolustuksen hyväksi. Yksi kunniakkaan palkinnon saajista oli Porin prikaatin sotilasmestari **Jarmo Jokela**.

Jokela työskentelee Porin prikaatissa vanhimman alipuseerin tehtävissä, jossa hän on ollut kehittämässä henkilökuntaan kuuluvien nuorten sotilaiden perehdyttämistä ja työssäoppimista. Jokela on aloit-

tanut tehtävässään vuonna 2021, jolloin vanhimman alipuseerin tehtäviä ja roolia ryhdyttiin merkittävästi kehittämään Maavoimissa. Jokela on ollut uransa aikana ehtinyt toimia rauhanturvaajana Libanonissa, Itä-Afrikassa ja entisessä Jugoslaviassa. Tunnustuksia hänellä on **Adolf Ehrnroothin** muistopalkinnon lisäksi myös Kouluttajapalkinto (2007), Suomen valkoisen ruusun ritarikunnan I luokan mitali (2013), Jalkaväen ansioristi (2017) ja Suomen leijonan ritarikunnan ansioristi (2021). Jokela on ammattitaitoisesti johtanut alipuseeriston rekrytointiin, työhön perehdyttämiseen ja työssäoppimiseen liittyviä kokonaisuuksia. Jokelan innovatiiviset ja rohkeat ratkaisut ovat olleet avaintekijöitä Porin

prikaatin onnistumisessa.

Puolustusvoimissa työskentelyssä Jokelaa on eniten motivoinut vuosien mittaiset läheiset työkaverit sekä uran aikana olleet esimiehet, jotka ovat juuri oikeilla hetkillä mahdollistaneet ja kannustaneet häntä eteenpäin työurallaan. Jokela kertoo, että muistopalkinnon saaminen tuli hänelle mieluisana yllätyksenä pitkän sotilasuran jälkeen. Hän uskoo, että palkinnon saamiseen vaikutti koko hänen uransa ja etenkin hänen nykyinen työnkuvansa, liittyen nuorten sotilaiden perehdyttämiseen ja työssäoppimiseen. Hän haluaa tunnustuksesta kiittää erityisesti Louise ja Göran Ehrnrooth Säätiötä sekä esimiestään, prikaatinkenraali **Jami Virtaa**.

Sotilasvala- ja vakuutustilaisuudet Säkylässä ja Niinisalossa

Teksti: Porin prikaatin viestintä Kuvat: Porin prikaatin viestintävarusmiehet

Porin prikaatin tammikuun 2025 saapumiserän noin 1800 alokasta vanhoivat sotilasvalan tai antoivat sotilasvakuutuksen perjantaina 14. helmikuuta 2025.

Vala- ja vakuutuspäivän ikimuistoiset tilaisuudet järjestettiin tuttuun tapaan Niinisalon ja Säkyllän varuskunta-alueilla, joissa alokkaat ja heidän läheisensä pääsivät vala- ja vakuutustilaisuuksien lisäksi tutustumaan tarkemmin varuskunta-alueeseen ja varusmiesten arkeen. Varuskunta-alueilla oli esillä myös Puolustusvoimien kalustoa, johon alokkaat ja heidän läheisensä pääsivät yhdessä tutustumaan tarkemmin.

Porin prikaatin komentaja, prikaatikenraali **Jami Virta** nimitti alokkaat tykkimieheksi, jääkäreiksi, pioneeri-

reiksi, suojelumieheksi tai viestimieheksi. Säkylässä valakaavan esilukijana toimi pelisuunnittelija ja liikemies **Peter Vesterbacka** ja Niinisalossa uimari ja olympiamitalisti **Matti Mattsson**. Kenttähartauden Niinisalossa piti sotilaspastori **Jani Laaksonen** ja Säkylässä kenttävastavasti **Risto Katila**. Jokaisesta yksiköstä palkittiin kärkitaistelija Turun Seudun Kodinpuolustus säätiön myöntämällä stipendillä, kunniakirjalla sekä yhden vuorokauden kuntoisuuslomalla.

Alokasaika on saapunut päätökseen. Tästä edespäin saapumiserän 1/25 varusmiehet jatkavat sotilas-koulutustaan koulutshaarajaksolle, jossa he oppivat oman aselajinsa perustaidot.

Tunnelmia Niinisalon ja Säkylän sotilasvalasta.

Jokaisesta yksiköstä palkittiin karkitaistelija Turun Seudun Kodinpuolustus säätiön myöntämällä stipendillä, kunnia-kirjalla sekä yhden vuorokauden kuntoisuuslomalla.

Porin prikaatin palkitsemiset vuosi- päivänä 16.2.2025

Puolustusvoimien kultainen ansiomitali

Kapteeni evp Jari Ahoniemi

2 Joukkoyksikön/vast. ja esi- kunnan vuoden liikuntavaikuttaja

(+stipendi lahjakortti 100 €)

Myönnetään henkilölle, joka omalla toiminnallaan tai esimerkillään on vaikuttanut myönteisesti joukkoyksikön / esikunnan henkilöstön liikuntaan, ja/tai on nostanut merkittävästi omaa kuntoindeksiään, ja/tai muuttanut merkittävästi elintapaan terveellisempään liikunnalliseen suuntaan.

Majuri Antti Seppä
Luutnantti Urho Wainio
Kapteeni Kristian Vuorio
Vääpeli Pasi Salmi
Yliluutnantti Jarkko Aaltonen
Yliluutnantti Anni Kinnunen
Luutnantti Joel Nykänen

Vuoden urheiluteko

Palkinto myönnetään merkittävästä saavutuksesta kilpaurheilijana ja/ tai valmennustyöstä kilpaurheilijan valmentajana

Ylikersantti Iida-Maria Väinölä
Luutnantti Lassi Kukkonen

Joukkoyksiköiden kärkikouluttajat

(karhunpääpuukko)

Sotilasmestari Mika Vienonen
Ylikersantti Kalle Perälä
Ylikersantti Petri Välimaa
Luutnantti Ville Salovaara
Ylivääpeli Kristian Kotilehto
Ylikersantti Eetu Kuusisto

Porilaisristi

Majuri Lähde Hannu-Pekka
Luutnantti Hakanen Timo
Insinööriluutnantti Jahila Roni
Ylikersantti Pulkka Joel
Kapteeni Hilck Lasse
Kapteeni Niemelä Mikael
Kapteeni Pärnä Niina
Ylikersantti Jokisalo Karl
Luutnantti Järvinen Akepekka
Ylikersantti Karjalainen Santeri
Ylikersantti Kivistö Eetu
Luutnantti Korhonen Jere
Luutnantti Kukkonen Lassi
Ylikersantti Kulmala Saku
Luutnantti Kuronen Eetu
Ylikersantti Lehtikevari Sami
Luutnantti Lehtinen Joel
Ylikersantti Leirimaa Tatu
Ylikersantti Meriläinen Lauri
Luutnantti Mäkelä Teemu
Luutnantti Nurmela Konsta
Ylikersantti Nurmi-Piitulainen Saara
Ylikersantti Oikari Anssi
Yliluutnantti Parikka Lari
Ylikersantti Pelkonen Aleksi
Ylikersantti Peltokangas Sarita
Yliluutnantti Peltari Juuso
Luutnantti Pietilä Lassi
Kersantti Riento Timi
Luutnantti Rosendahl Julius
Ylikersantti Sailola Christian
Luutnantti Tokola Otto
Ylikersantti Toropainen Sami
Luutnantti Vainionpää Otto
Luutnantti Vuorikko Juuso
Ylikersantti Metsärinta Susanna
Kapteeni Ravelin Antti
Varastonhoitaja Kahari Joni
Varastonhoitaja Myllymäki Teppo
Varastomestari Peltomaa Rami

Porin prikaatin hyväksi erityisen ansiokkaasti työskennelleille henkilöille

ICT-asiantuntija Talasma Kimmo
Poliisipäällikkö Lammi Risto
Liikenneopettaja Kujanpää Teemu
Sotilasappi Hietalahti Tapio

Sotilaskotisisar Mikkola Minna
Sotilaskotisisar Viitanen Eira
Leipuri Laine Jaakko
Sotilaskotityöntekijä Kulhua Tarja
majuri Sandin (se) Ralph
majuri Breistein (no) Nina
majuri Wolthers (dk) G.c.j.
Rikosylikomisario Suokas Pälvi
Kiinteistöpäällikkö Jokisalo Kari
Erityisasiantuntija Ehramaa Turikka
Kenttäsairaanhoitaja Marttila Riku

PORPR levykkeet

Myönnetään prikaatin henkilöstölle vuosipäivänä erityisen hyvästä palveluksesta tai merkittävästä prikaattia kehittäneestä toiminnasta. Voidaan myöntää prikaatin ulkopuoliselle henkilölle tai yhteisölle prikaattia merkittävästi tukeneesta toiminnasta.

Kultainen levyke + stipendi

Ylivääpeli Jani Tolonen
Toimistosihiteeri Liisa Sarin
Majuri Mika Ventelä
Henkilöstösihteeri Merja Reko
Varastonhoitaja Teuvo Leskinen

Hopeinen levyke + stipendi

Yliluutnantti Kimmo Mäkinen
Majuri Timo Saarnio
Kapteeni Jani Laine
Varastonhoitaja Ilkka Matilainen
Henkilöstösihteeri Marjo Aaltonen
Vääpeli Ville Rantala
Vääpeli Jarno Haaparanta

Pronssinen levyke + stipendi

Kapteeni Niina Pärnä
Kapteeni Miikka Vasaramäki
Vääpeli Jami Saarela
Ylikersantti Joonas Hannola
Vääpeli Aleksis Kallio
Asentaja Jari Renfors
Vääpeli Jussi Lehtonen
Varastonhoitaja Jonni Aaltonen
Ylikersantti Meea Hildén
Ylikersantti Tomi Vilpas

Ylikersantti Topias Airila
Ylikersantti Teemu Korpiaho
Yliluutnantti Henri Hännikäinen
Insinöörikapteeni Petri Vallas
Kapteeni Taneli Malinen
Luutnantti Jere Korhonen
Vääpeli Pekka Kompsi
Kapteeni Juhani Viitala
Kapteeni Mikael Niemelä
Vääpeli Jari Ikonen
Vääpeli Eero Hurnanen

Vuoden reserviläinen

Komentajan puukko + Porilaisristi

Alikersantti (RES)
Jani-Petteri Laakkonen

Vuoden siviilityöntekijä

karhukilpi + stipendi

Taluspäällikkö Suvi Lähteenmäki

Porilaistaistelijat

levyke + stipendi

Majuri Samuli Silmäri
Kapteeni Marko Heikkilä
Ylivääpeli Hannu Unger

Vuoden työpiste

Lounais-Suomen aluetoimisto

Huollon ansioristi

Majuri Harri Vire
Kapteeni Kari Sorkkila

Jalkaväen ansioristi

Kapteeni Tatu Tanila
Kapteeni Jani Rantakallio
Kapteeni Henri Filatoff

Porin prikaatin 399:tta vuosipäivää juhlittiin 13.helmikuuta Niinisalossa. Porin prikaatin komentaja prikaatikenraali Jami Virta palkitsi ansioitu-neita Porilaisia.

Vuosipäivän ohjemaan kuului mm. uimari ja olympiamitalisti Matti Mattssonin luento hyvinvoinnista prikaatin henkilöstölle.

Porin prikaatin vuoden 2025 esiupseeriksi Erkki Paalu

Teksti: korpraali Kokkola Kuva: jääkäri Viljanen

Satakunnan tykistörykmentin rykmenttiupseeri, majuri **Erkki Paalu** on valmistunut Kadettikoulusta vuonna 2001 ja Esiupseerikurssilta vuonna 2012. Hänen työuraansa ovat leimanneet esimerkiksi ahkeruus, päättäväisyys ja vahva sitoutuminen Puolustusvoimien ja upseerikunnan arvoihin. Erityisesti esimerkillisyys on ollut se henkilökohtainen ominaisuus, jonka niin esimiehet kuin alaiset ovat voineet todeta.

Majuri Paalu on omistautunut työlleen ja upseeriudelle. Hänen työnsä laatu on ollut poikkeuksetta tuloksekasta ja esimerkillistä. Erityisesti hänen ammattitaitonsa tykistön aselajissa on tunnustettu laajasti Maavoimissa. Nuoremmille upseereille hän on ollut aina kannustava ja rohkaiseva esikuva hyvästä kadettiupseerista ja esiupseerista.

Sitoutuminen Puolustusvoimien ja upseerikunnan arvoihin on näkynyt myös aktiivisena osallistumisena yhteisiin tilaisuuksiin, jotka edistävät yhteenkuuluvuutta ja kadettiveljeyttä. Vuoden esiupseeri valitaan Porin prikaatin esiupseereiden keskuudestaan ja valinta perustuu vahvaan sitoutumiseen Puolustusvoimien ja upseerikunnan arvoihin, esimerkillisyyteen sekä työlle omistautumiseen. Tunnustuksena hänelle jaettiin kiertopalkinto, jonka luovutti vuoden 2024 Porin prikaatin vuoden esiupseeriksi valittu majuri **Raino Kukonlehto**.

Paalu astui palvelukseen 1/97 saapumiserässä Niinisaloon Tykistöprikaatiin ja Satakunnan tykistörykmenttiin. Varusmiespalveluksensa aikana hän suoritti johtajakoulutuksen ja sen jälkeen hänelle tarjoutui mahdollisuus hakea kesken varusmiespalveluksensa Kadettikouluun. Valmistuttuaan vuonna 2001 hän aloitti työuransa yliluutnanttina Satakunnan tykistörykmentissä Tykistöprikaatissa. Sotilasuralle hakeutumista hän ei varsinaisesti ollut suunnitellut ennen varusmiespalvelukseen astumista, mutta varusmiespalveluksen aikana heräsi kiinnos-

tus työstä Puolustusvoimissa.

Paalu näkee varusmiespalveluksen kehittyneen niin koulutuksen kuin yleisjärjestelyidenkin osalta järkevämpään ja monipuolisempaan suuntaan. Myös kalusto ja toiminta ovat päivittyneet vastaamaan nykypäivän tarpeita, vaikkakin monet vanhat toimintatavat ovat edelleen relevantteja.

Paalun työtehtäviin kuuluu laaja kirjo tehtäviä, kuten toiminnan ja resurssien suunnittelu ja seuranta joukkoyksikön osalta sekä harjoitusten ja ammuntojen suunnittelu ja johtaminen. Rykmenttiupseerina hän myös johtaa Satakunnan tykistörykmentin esikuntaa sekä tukee rykmentin komentajaa parhaan kykynsä mukaan.

24 vuoden työuransa aikana tykistöaselajin eri tehtävissä on Paalulle kertynyt osaamista ja kokemuksia, joita hän pystyy hyödyntämään nykyisessä tehtävässään. Paalu kertoo haluvansa työskennellä rykmenttiupseerin tehtävässä vielä pitkään, koska työtehtävät ovat monipuolisia ja sopivan haastavia eikä vähiten siksi, että henki rykmentissä on erinomainen. Joukon henki ei synny käskemällä vaan yhdessä tekemällä!

Vuoden esiupseeri on Porin prikaatin esiupseereiden keskuudestaan valitsema esimerkillinen esiupseeri. Valinnan perusteena on vahva sitoutuminen Puolustusvoimien ja upseerikunnan arvoihin, esimerkillisyys sekä työlleen omistautuminen. Tunnustuksena jaetaan kuvassa oleva kiertopalkinto.

5.11 FINLAND

**TAKTISET VAATTEET
& VARUSTEET**

MYYMÄLÄ & VERKKOKAUPPA

511TACTICAL.FI

Vaasan kauppatorilla paikalliset pääsivät tutustumaan mm. eri viranomaisten kalustoon.

Paikallispuolustusharjoitus Kinetic Stone 25

Teksti: Porin prikaatin viestintä
Kuvat: jääkäri Vierikko

Pohjanmaan alueelle keskitynyt Porin prikaatin johtama paikallispuolustusharjoitus Kinetic Stone 25 kokosi yhteen noin 300 sotilaan vahvuisen harjoitusjoukon 28.2–7.3.2025. Harjoitukseen osallistui Porin prikaatin lisäksi joukko alueen viranomaisia, Vaasan kaupunki sekä alueen muita toimijoita. Kinetic Stone -paikallispuolustusharjoituksessa koulutettiin varusmiehiä ja harjoitettiin ammattisotilaita paikallispuolustuksen tehtäviin, kuten kohteiden suojaamiseen, aluevalvontaan ja virka-avun antamiseen toiselle viranomaiselle sekä kehitettiin paikallispuolustuksen toimeenpanoa yhteistoiminnassa alueen muiden viranomaisten kanssa.

Vaasalaiset saivat myös mahdollisuuden tutustua paikallispuolustukseen harjoituksen yhteydessä kauppatorilla järjestetyn viranomaisten toritapahtuman myötä. Toritapahtumassa mukana olivat Pohjanmaan maanpuolustuspiiri, Länsi-Suomen merivartiosto, Pohjanmaan pelastuslaitos, Tulli sekä Suomen Punainen Risti yhdessä Vapaaehtoisen pe-

lastuspalvelun kanssa. Näytillä oli runsaasti eri viranomaisten kalustoa ja väkeä oli kerääntynyt paikalle sankoin joukoin. Paikalla oli myös Vaasan sotilaskoti herkullisine myyn- teineen.

Paikallispuolustusharjoituksessa harjoitettiin monipuolisesti yhdessä alueen muiden viranomaisten kanssa.

Maavoimien perinnemestari Tommi Tuominen

Teksti: korpraali Aura

Kuva: viestimies Pääskynen

Ylivääpeli **Tommi Tuominen** valittiin viime syksynä Maavoimien perinnemestariksi. Perinnemestarin kunniatehtävä on Maavoimissa vielä suhteellisen tuore, ja Tuomisen mukaan sen juuria tehdään vasta. Siihen kuuluvat tehtävät liittyvät aliupseeristoon, ja myös merivoimilla ja ilmavoimilla on omat perinnemestarinsa.

Perinnemestari on henkilö, jonka keskeinen rooli on kertoa nuoremmille aliupseereille siitä, mikä on heidän ammattikunnan historia, mistä se on saanut alkunsa ja mitkä ovat ne perinteet, joita he vaalivat. Joukko-osastoilla on omat perinteensä, niin kuin myös joukkoyksiköillä ja henkilöstöryhmillä on vahvat omat perinteensä. Perinnemestarin tehtäviin kuuluu luennointi aliupseeriston virkaurakursseilla Maasotakoulussa Lappeenrannassa ja osallistua erilaisiin tapahtumiin

esim. kurssien päätösjuhliin. Luennoimisessa tärkein tehtävä Tuomisen mukaan on perinnetietoisuuden välittäminen eteenpäin. Perinnemestari valitaan Maavoimien mestariopiskelijoista, joiden suorittamia mestariopintoja järjestetään kahden vuoden välein. Valinta tapahtuu siten, että tehtävästä kiinnostuneet vapaaehtoiset henkilöt ilmaisevat halukkuutensa, ja jos heitä on enemmän kuin yksi, niin kurssin opiskelijat äänestävät tehtävään valittavan henkilön. Tämän jälkeen Maavoimien vanhin aliupseeri vahvistaa valinnan. Perinnemestarin toimikausi kestää kaksi vuotta. Vuoden 2026 lopusta valitaan ylivääpeli Tuomisen seuraaja.

Yksi keskeisimmistä päivistä perinnemestarin roolissa on Vöyrin päivä. Juhlapäivää vietetään itsenäisen Suomen aliupseerien koulutuksen alkamisen kunniaksi. Vöyrin päi-

vä aloitettiin Vöyrissä tammikuussa 1918, jolloin alkoi itsenäisen Suomen ammatillisotilaiden koulutus Vöyrin sotakoulussa. Vöyrin päivän vietto alkaa ”Perinteiden yönä” tai oikeastaan varhain aamulla. Peruskurssia suorittavat aliupseerit nauttivat rituaalin mukaisen ”katkeran kalkin”, jonka tarjoilevat heille eri puolustushaarojen aliupseerien perinnemestarit.

Tuominen on itse suorittanut varusmiespalveluksensa Porin prikaatissa Säkylässä saapumiserässä 1/2000, ja kotiutunut reservin vänrikkinä. Työnsä hän on aloittanut 1.6.2001 silloisessa Niinialon Tykistöprikaatissa, satakunnan sotilassoitokunnassa, ja hänellä on taustalla myös ammattimuusikon opinnot. Marraskuussa 2021 hän siirtyi huoltopataljoonan esikuntaan esikuntamestarin tehtävään, missä hän tällä hetkellä työskentelee.

Miehistöstä aliupseeriksi

– Porin prikaati ja MPK Lounais-Suomi
kouluttavat reservin johtajia

Kuvat ja teksti: koulutus- ja viestintäsihteeri Sari Mastromarino

Tänä vuonna järjestetään kaksi Miehistöstä aliupseeriksi -kurssia (MAUK), joista toinen toteutetaan Lounais-Suomessa ja toinen Pohjois-Suomessa. Kurssien tavoitteena on antaa osallistujille vahva sotilaallinen peruskoulutus, kehittää heidän johtamistaitojaan ja valmistaa heitä aliupseerintehtäviin.

Porin prikaati ja MPK Lounais-Suomi ovat yhdistäneet voimansa toteuttaakseen vuoden mittaisen MAUK-koulutuspolun. Koulutus tarjoaa motivoituneille reserviläisille mahdollisuuden kehittää johtamis- ja kouluttajataitojaan, sekä edetä miehistötehtävistä aliupseeriksi. Kurssi sisältää sekä teoriaopetusta että käytännön harjoittelua, jossa osallistujat pääsevät soveltamaan opittuja taitoja erilaisissa johtamistilanteissa. Kurssille valitaan vuosittain noin 30 osallistujaa satojen hakijoiden joukosta, ja kurssin suosio on ollut huimaa. ”Hakijoita on vuosittain noin 500, ja vain murto-osa pääsee mukaan. Valintakriteerit ovat kovat, ja fyysinen suorituskyky testataan jo ennen kurssin alkua,” kertoo koulutuspäällikkö **Teijo Heinonen**. Hänet on valittu vastaamaan MPK:n puolella MAUK-kokonaisuudesta ja kouluttajien valinnoista. Kurssin läpikäyneet voivat sijoittua reservissä aliupseeritehtäviin, mikä tekee koulutuksesta merkittävän osan vapaaehtoista maanpuolustusta.

Kolmas kerta toden sanoi

Kurssin ensimmäinen tapaaminen Säkylässä keskittyi ryhmäytymiseen, perustaitoihin ja johtamisen ensiaskeleisiin. Osallistujat pääsivät harjoittelemaan sotilaallista ryhmätoimintaa, kurinalaisuutta ja ensimmäisiä johtamistehtäviään.

Kurssilainen **Jarkko Ylä-häkkinen** sai tiedon hyväksymisestään kurssille kolmannen hakukerran jälkeen. Hän kuvailee tunnelmaa: ”Täyttä asiaa on koko ajan opetettu ja porukka on motivoitunut. Ensimmäinen viikonlop-

Reservin aliupseereille johtaminen ja kouluttaminen ovat keskeisiä taitoja.

MPK Lounais-Suomen sitoutunut kouluttaja Oskari Piilppula kokee tehtävänsä mielekkääksi.

Taistelukoulutuksessa aiheena oli suojautuminen CBRN-aseilta

pu on sisältänyt rastikoulutusta ja johtajakoulutusta, mutta myös paljon tutustumista ja ryhmäytymistä.”

Tärkeä osa koulutusta on myös fyysisen kunnan ylläpito ja testaus. Kuntovaatimukset ovat korkealla, ja jokainen kurssilainen joutuu suoriutumaan erilaisista fyysisistä testeistä. Ylä-häkkinen kertoo kokemuksestaan: ”Olin ensimmäistä vuosiluokkaa, joka suoritti

UKK-kävelytestin juoksupolun sijasta ja se meni ihan mukavasti lävitse.” Kuntoilu ja fyysisen kunnan kehittäminen ovatkin tärkeä osa MAUK-koulutuspolkua.

Johtamiskoulutusta ja käytännön harjoituksia

MAUK-koulutus etenee vuoden aikana useiden lähiopetusjaksojen ja kertausharjoitusten kautta. Yksi

kurssin pääpainopisteistä on johtamistaitojen kehittäminen. Osallistujille opetetaan ryhmän hallintaa, käskyjen antamista ja päätöksentekoa paineella. Harjoitukset etenevät perusasioista kohti yhä vaativampia taktisia tilanteita. MAUK-kurssilaisille tärkeiden taitojen opettamisesta vastaavat MPK:n kokeneet vapaaehtoiset koulutta-

vat. Kaikkiaan heitä on valittu kymmenen vastaamaan vuoden mittaisen MAUK:n läpiviennistä. On selkeä etu, että kouluttajat tuntevat kouluttavat ja voivat siten seurata heidän edistymistään. Kurssi ei keskity pelkästään kouluttamiseen, vaan se tarjoaa osallistujille myös vahvan yhteisön ja verkoston. Toinen pääkouluttajista, Elisa

Suomi-Kuusela näkee kurssin tuovan uutta ulottuvuutta MPK:n tarjontaan: ”MAUK-koulutus tuo lisämaustetta perinteiseen vuodentakeroon. Ryhmähenkki on erittäin hyvä, koulutusta arvostetaan ja se tarjoaa hyödyllisiä taitoja.”

Kouluttaja **Oskari Pilppula**, joka on toiminut MPK:n eri kursseilla jo vuodesta 2015, kertoo: ”Ensimmäinen käskynantoharjoitus antoi kurssilaisille ensikosketuksen ryhmänjohtajan rooliin puolustustaistelussa. Motivaatio on kova, mikä näkyy myös harjoituksissa. On tärkeää oppia toimimaan johdonmukaisesti ja selkeästi, jotta koko ryhmä voi suoriutua tehtävästään tehokkaasti.”

Eversti Helminen: ”Koulutus on tärkeä osa vapaaehtoista maanpuolustusta”

Porin prikaatin apulaiskomentaja, eversti **Vesa Helminen**, on seurannut kurssin etenemistä ja kehuu sen merkitystä: ”Ensivaikutelma on todella hyvä. Johtamisharjoitukset kehittävät jokaista osallistujaa ja valinnat ovat osuneet kohdalleen. Vapaaehtoisen maanpuolustuksen merkitys on kasvanut viime vuosina, ja tämä kurssi on siitä erinomainen esimerkki.”

Hän painottaa, että reserviläisten kouluttaminen on tärkeää muuttuvassa turvallisuustilanteessa. ”Kurssi tarjoaa arvokasta koulutusta, joka parantaa osallistujien valmiuksia reservissä ja tukee siten yhteiskunnan suorituskykyä.”

Kurssin seuraavat vaiheet sisältävät muun muassa taisteluharjoituksia, kouluttajakoulutusta ja lopulta marraskuussa toteutettavan viikon mittaisen kertausharjoituksen, jossa vuoden aikana opitut taidot pääsevät testiin. Koulutusjaksojen aikana kurssilaiset syventävät osaamistaan johtamistehtävissä ja valmistautuvat ottamaan vastuuta aliupseerina toimimisesta.

Porin prikaati ja MPK Lounais-Suomi jatkavat yhteistyötään kouluttaakseen tulevaisuuden reservin johtajia – ja kiinnostus kurssia kohtaan vain kasvaa vuosi vuodelta.

Pitkän päivän aikana oli vaihtelevia tilanteita, joista motivoituneet kurssilaiset suoriutuivat hienosti.

Porin prikaatin apulaiskomentaja, Eversti Helminen ja MPK Lounais-Suomen piiripäällikkö Petri Kosonen tarkastamassa MAUK-harjoitusta.

Maavoimien esikunnan Porilaisten vuosipäivätervehdys

Maavoimien esikunnassa palvelevat Porilaiset juhlistivat Porin prikaatin vuosipäivää maanantaina 17.3. järjestetyssä kahvitilaisuudessa. Tilaisuus oli jatkoa kesällä 2024 suoritetuille seppeleenlaskuille Kyyrön kahakassa sekä Porrassalmen taisteluissa kaatuneille porilaissankareille.

Vuosipäivän kahvitilaisuuteen osallistui parisen kymmentä Porin prikaatissa palvelutta MAAVE:laista. Juhlapuheen 399-vuotiaalle Porin prikaatille piti Maavoimien valmiuspäällikkö, eversti **Kari Kaakinen**. Lisäksi tilaisuudessa kuultiin everstituutnantti **Mikko Illin** esitelämä vuonna 1998 lakkautetun Pohjan prikaatin saavutuksista ja perinnöstä.

Osallistujat vaihtoivat useamman vuosikymmenen ajanjaksolle ajoitettuja Porilaishenkisiä palveluskokemuksiaan kahvin juonnin lomassa ja tunnelman ollessa nostalginen. MAAVE:n Porilaisten kokoontumisia päätettiin jatkaa myös vastaisuudessa aina mahdollisuuksien mukaan. Sanonta ”Kerran Porilainen, aina Porilainen” näyttää pitävän kuttinsa myös täällä itäisillä rintamilla. Kiitämme Porin prikaatin tukisäätiötä tilaisuuden tukemisesta sekä onnittelemme Porin prikaatia 399. vuosipäivän johdosta. Kunnia, velvollisuus, tahto!

Maavoimien esikunnan Porilaiset

Porin prikaatille huipputulos ympäristöjärjestelmän auditoinnissa

Teksti ja kuvat: ympäristösuunnittelija Sanna Matintalo

Ympäristösertifikaatille jatkoa kolmeksi vuodeksi

Porin prikaati ylläpitää ISO 14001-standardin mukaista ympäristöjärjestelmää, jonka toiminnan tarkastaa (auditoi) vuosittain ulkopuolinen siihen oikeutettu tahon. Järjestelmän vaatimukseen kuuluu se, että kolmen vuoden välein tehdään laajempi auditointi, jolla vahvistetaan (sertifioidaan), että järjestelmää ylläpidetään standardin vaatimusten mukaisesti.

Vuonna 2024 Porin prikaatissa oli sertifiointiauditointivuosi, joka meni paremmin kuin koskaan aiemmin. Painopistealueena olleesta 'kasvavien volyymien ja kansainvälistymisen hallinnan tehokkuus' saatiin kontrollin tasoksi 4/5. Tämä kuvaa sitä, että koronan, Ukrainan sodan ja Natoon liittymisen aiheuttamiin muutoksiin on kyetty reagoimaan kiitettävällä tasolla.

Auditoinnissa saatu palaute on joh-

dolle tärkeä kehittämisen työkalu. Hyvin mennyt auditointi ei tarkoita, etteikö tarkastuksessa olisi tehty kehittämishavaintoja tai havaittu poikkeamia suhteessa järjestelmän vaatimukseen. Päinvastoin, syksyn tarkastuksessa poikkeamia ja havaintoja kirjattiin kahdeksan. Niin kauan, kun ei ole kyse vakavaksi luokitelluista poikkeamista, havainnot ja poikkeamat eivät ole huono asia, vaan erinomainen mahdollisuus kehittää toimintaa. Viikon kestäneen auditoinnin aikana tehtiin havainnot, joilla ympäristönäkökohtien lisäksi on merkitystä mm. työ- ja palvelusturvallisuuden ja kemikaaliturvallisuuden näkökulmista sekä toiminnasta yhteistyökumppaneiden kanssa.

Tarkastuksen jälkeen Porin prikaati antoi auditointiorganisaatiolle vastauksensa, miten aikoo tehdä havainnot ja poikkeamat korjata. Auditointiorganisaatio tarkistaa ja hyväksyy vastaukset, minkä jälkeen

Natoon liittymisen jälkeen liittolaisia on mukana yhä enemmän varuskuntien arjessa ja suurissa harjoituksissa voi olla mukana joukkoja useista eri maista. Näiden joukkojen erilaiset toimintakulttuurit ja taustat pyritään huomioimaan myös ympäristöasioiden tiedottamisessa.

alkaa todellinen työ, kun suunnitellut muutokset jalkautetaan järjestelmään ja toiminnan toteuttamiseen. Seuraavien vuosien auditoinneissa todennetaan, kuinka suunnitellut korjaavat toimenpiteet on saatu toteutettua ja mikä on ollut niiden vaikuttavuus. Monen toimenpiteen toteuttaminen kestää enemmän kuin yhden vuoden.

Ympäristöjärjestelmä vaatimustaso kasvaa ajan kuluessa

Ympäristöjärjestelmän tavoite on toiminnan kehittäminen ja organisaation jatkuva kehittyminen, joten myös vaatimus hallinnan tasosta kasvaa sitä mukaan, mitä kauemmin järjestelmää on organisaatiossa toteutettu. Porin prikaatissa ympäristöjärjestelmää on toteutettu puolustusvoimaudistuksesta 2015 saakka, jolloin Tykistörikaati siirtyi osaksi Porin prikaatia ja siellä käytössä ollut ympäristöjärjestelmä otettiin

*Uusissa ympäristön-
suojelun painopisteissä
huomioidaan ilmaston-
muutos ja energiamurros.
Ilmastonmuutos
lisää sään ääri-ilmiöitä,
jotka joudutaan huomi-
oimaan mm. hulevesien
käsittelyssä. Kuvassa
asennetaan öljynerotinta
hulevesijärjestelmään
Niinisalon varuskunnassa.*

käyttöön koko joukko-osastossa. Pitkään ympäristöjärjestelmää käytäneeltä organisaatiolta odotetaan muun muassa sitä, että ympäristövaikutuksia ja riskejä tunnustetaan ennakoivasti, ympäristöasiat huomioidaan osana kaikkia prosesseja, ja auditoinneissa kyetään tarkastelemaan prosesseja yksittäisten työpisteiden sijaan. Tämä ei onnistu yhden asiaa vihkiytyneen virkamiehen toimin, vaan koko organisaatiosta tulee löytyä tahtotila ja osaaminen ympäristöasioiden huomioimiseen erilaisia toimintoja suunniteltaessa. Tässä asiassa Porin prikaatissa on tapahtunut hienoa kehittymistä, josta meidän on syytä olla ylpeä.

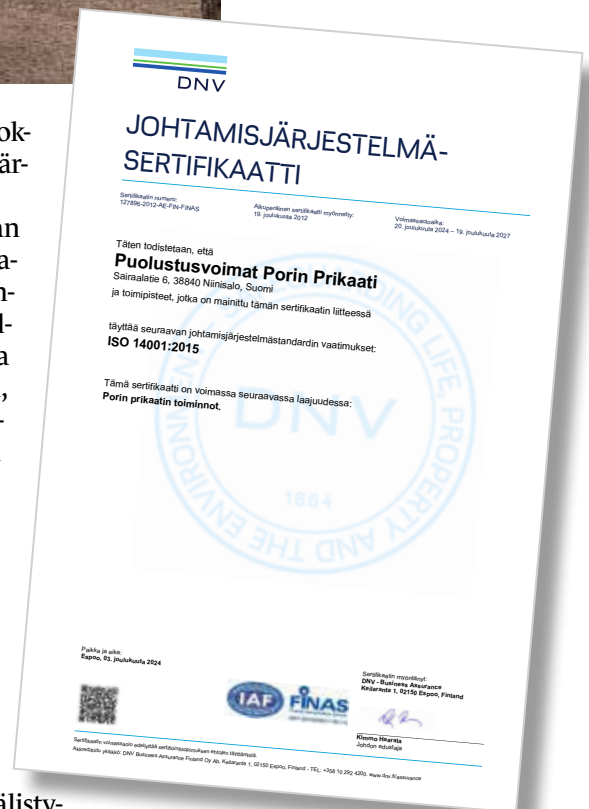
Ympäristöjärjestelmä kehittyneen toiminnan ja yhteiskunnan mukana

Koska ympäristöjärjestelmä on johdon työväline, käsitellään siihen liittyvät toimenpiteet johdon katselmuksessa kahdesti vuodessa - syksyllä tulevan vuoden suunnittelua varten ja keväällä edellisen vuoden aikaansaannosten tarkastelemiseksi. Johdon katselmuksessa päätetään, mihin ympäristöasioihin kehittämissuunnitelmat keskitetään ja tyypillisesti Porin prikaatissa ei ole ollut tarvetta suuriin muutoksiin, koska tärkeimmät ympäristönäkökohdat ovat pysyneet vuosia samoina. Edellinen syksyn johdon katselmuksessa todettiin, että toimintaympäristössä

on tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka on syytä huomioida järjestelmän perusteissa.

Ympäristöpolitiikkaa kutsutaan jatkossa ympäristönsuojelun tavoitteiksi ja sitä toteutetaan ympäristönsuojelun painopisteillä, joissa aiemminkin mukana olleiden pohjaveden suojelun, kemikaalien hallinnan ja jätehuollon kehittämisen lisäksi otetaan jatkossa huomioon ilmastonmuutokseen ja energiamurrokseen varautuminen. Näitä painopisteitä edistetään uudella ympäristöohjelmalla, joka hyväksyttiin kevään johdon katselmuksessa vuosille 2025-2027.

Ympäristöohjelman toimenpiteissä on huomioitu mm. toimintaympäristön kansainvälistyminen Natoon liittymisen jälkeen sekä sääilmiöiden äärevöitymiseen varautuminen ja yhteiskunnan energiamurros. Ilmastonmuutokseen ja energiamurrokseen varautumisen konkreettiset toimenpiteet eivät monesti ole joukko-osastotasolla päätettäviä asioita, mutta painopiste haluttiin ottaa mukaan suunnitelmalla siihen liittyviä tietoisuutta lisääviä toimenpiteitä. Onhan ilmastonmuutokseen ja energiansaantiin liittyvät asiat globaalilla tasolla yksi suurimpia syitä konflikteihin, joiden seuraukset näkyvät monella tavalla suoraan tai välillisesti myös joukko-osastomme arjessa.

Ympäristöjärjestelmän sertifikaatti myönnetään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Nyt tehtyjen muutosten jälkeen ympäristöjärjestelmämme tunnistaa hyvin toimintaympäristömme tämän hetkiset haasteet ja meillä on hyvät edellytykset jatkaa toimintamme kehittämistä ympäristönäkökohdat huomioiden.

Puolustuskiinteistöt

Valmiuslähtöinen palvelumalli vastaa toimintaympäristön ja turvallisuustilanteen muutoksiin

Teksti: Riikka Nieminen Kuva: Kari Jokisalo.

Maanpuolustuksen toimintaympäristö ja turvallisuustilanne ovat muuttuneet perustavanlaatuisesti Venäjän hyökkäyssodan, Suomen Nato-jäsenyyden ja tiivistyneen kansainvälisen yhteistyön myötä. Muutokset ovat lisänneet painetta maanpuolustukseen liittyvien kiinteistöjen ja palvelujen kehittämiseen sekä henkilöstö- ja palveluresurssien sijoittamiseen toiminnan kannalta keskeisiin paikkoihin.

Puolustuskiinteistöjen perustehtävä on huolehtia, että maanpuolustuksen kannalta tärkeimmät tilat pystytään ylläpitämään kaikissa tilanteissa. Puolustuskiinteistöissä valmiuslähtöisellä palvelumallilla varmistetaan kyky turvata Puolustusvoimien kriittisten tilojen käytettävyys tilanteesta ja olosuhteista riippumatta. Palvelumalli vastaa myös kasvavan työmäärän ja resursoinnin haasteisiin.

Huomiota henkilöstön osaamiseen ja työyhteisöjen rakentamiseen

Puolustuskiinteistöt kohdentaa palvelutuotantoon ja henkilöstöään puolustushallinnon kanssa tehdyn varautumissuunnittelun perusteella sekä maantieteellisesti että henkilöstön osaamisen mukaan. Tämä näkyy Porin prikaatissa esimerkiksi Säskylän ja Niinisalon paikallisyksiköiden yhdistämisenä yhdeksi yksiköksi.

”Kiinteistöihin liittyvät palvelupyynnöt tehdään edelleen Huto-järjestelmän tai Puolustuskiinteistöjen asiakastukikeskuksen kautta”, Jokisalo muistuttaa

”Valmiuslähtöisessä palvelumallissa oma palvelutuotantomme ja henkilöstömme keskittyy kriittisten tilojen ja verkostojen ylläpitoon, jotta voimme varmistaa niiden käytettävyyden, olipa tilanne mikä tahansa. Henkilöstöllämme on keskeinen rooli erityisesti kiinteistöjen teknisten järjestelmien ylläpidossa”, Säskylä-Niinisalon paikallisyksikön kiinteistöpäällikkö Kari Jokisalo kertoo. Palvelumalli on tuonut mukanaan uudenlaisia työtehtäviä ja -ympäristöjä sekä uusia työkavereita. Työtehtävien muutokset näkyvät erityisesti substanssipäälliköillä, joiden toimialueet ovat laajentuneet ja jotka ovat saaneet vastuulleen uusia kiinteistöjä ja alueita.

”Muutokset herättävät aina kysymyksiä ja jännitystä, miten uudet tehtävät ja tavat saadaan hiottua osaksi arkea ja työntekoa. Olen iloinen, että meillä on aktiivisesti keskusteltu asioista ja näin päästy hyvin liikkeelle. Haluan esittää kiitoksen kaikille Säskylässä ja Niinisalossa työskenteleville, jotka ovat lähteneet rakentamaan meille uutta paikallisyksikköä”, Jokisalo kiittelee.

Luotettavilla kumppanuuksilla joustavuutta toimintaan

Muuttunut toimintaympäristö ja heikentynyt turvallisuustilanne näkyvät puolustusrakentamisen investointien merkittävänä kasvuna. Samalla myös henkilöstön työmäärä on kasvanut Puolustusvoimien isojen infrakokonaisuuksien ja kansainvälisen yhteistyön lisääntyessä.

”Oman palvelutuotannon ja henkilöstön keskittyessä kriittisten kohteiden tiloihin hyödynnämme muiden kohteiden ylläpidossa enemmän ulkoisten palveluntuottajien eli kumppaniemme palveluja. Vastaamme Puolustuskiinteistöissä kaikkien palvelujen palvelutasosta”, Jokisalo sanoo.

Puolustuskiinteistöt on vahvistanut yhteistyötä kumppaniensa kanssa erityisesti kiinteistönhoidossa ja puhtaanapidossa. Porin prikaatissa kumppaneina ovat L&T ja RTK. Yhteistyö osaavien kumppanien kanssa auttaa varmistamaan resurssien riittävyyden ja lisää toimintaan joustavuutta.

Porin prikaatin raivaajat – sotilasräjähteiden raivaamisen ammattilaiset

Teksti: Porin prikaatin operaatiokeskus

Puolustusvoimat on toteuttanut alueraivaamista heti sotien jälkeen 1940-luvulta saakka. Kuvassa varsikäsikranaatin panososa (varsi puuttuu).

Sotilasräjähteiden raivaaminen on Puolustusvoimien lakisääteinen tehtävä ja osa viranomaisyhteistyötä. Näin raivaaminen määritellään laissa Puolustusvoimien virka-aputehtävistä poliisille. Maavoimat vastaa raivaamisesta maa-alueella ja sisävesistöissä. Räjähdeiden raivaamisella tarkoitetaan vaaralliseksi arvioidun tai vaaralliseksi muodostuneen räjähteen saattamista vaarattomaksi tai todentamista vaarattomaksi tai saattamista sellaiseen tilaan, että sen käsitteilyä voidaan jatkaa muiden kuin raivaamiseen kuuluvien toimenpiteiden mukaisesti.

Puolustusvoimat toteuttaa vuosittain raivaamista alueraivaamisena ja virka-aputehtävinä muille viranomaisille, kuten poliisille. Alueraivaaminen käsittää räjähteiden raivaamisen Puolustusvoimien alueilta ja vesistöistä sekä sotien jälkeen maastoon tai vesistöön jääneiden räjähteiden raivaamisen. Alueraivaamistehtävät ovat ennalta suunniteltuja, usein pitkäkestoisia sekä johdettuja tapahtumia, jotka kohdistuvat laajallekin alueelle ja käytettävissä on useita raivaajia. Poliisin virka-apupyynnön perustuva raivaamistehtävä on kertaluontoinen yhteen tiettyyn kohteeseen tai tuoteseen kohdistuva tehtävä, jonka

yksi raivaajapartio toteuttaa yleensä yhden päivän aikana.

Sotilasräjähteiden raivaaminen

Puolustusvoimat on toteuttanut alueraivaamista heti sotien jälkeen 1940-luvulta saakka, ja toteuttaa sitä edelleen koko valtakunnan alueella kymmeniä viikkoja vuodessa. Alueraivaamisen lisäksi maavoimat toteuttaa räjähteiden tunnistamis- ja raivaamistehtäviä virka-apuna poliisille vuosittain noin 300 – 400 kappaletta. Yksistään Porin prikaatin alueella Varsinais-Suomessa, Satakunnassa ja Pohjanmaalla tehtäviä

Käsikranaatti

Käsikranaatti alapohjassa

Palopmmmin runko

toteutetaan 50-60 kappaletta vuoden aikana Porin prikaatin virka-apurivaajien toimesta.

Räjähdeiden raivaaminen ei siis ole harvinaista Suomessa. Vuosi vuodelta raivaajien työmäärä on kasvanut, ja virka-apupyynnöitä tulee aiempaa enemmän. Syitä tähän ovat muun muassa lisääntyneet löydökset, mutta myös yleinen tietoisuuden kasvu – ihmiset ilmoittavat epäilyttävistä esineistä herkemmin. Porin prikaatin raivaajat tekevät työtä, joka jää usein kullissien taakse, mutta jonka vaikutus näkyy yhteiskunnan turvallisuudessa. Ilman heidän panostaan sodan aikaiset räjähteet ja muut vaaralliset esineet voisivat aiheuttaa vakavia onnettomuuksia.

Virka-apurivaaminen perustuu aina Maavoimien käskemään tehtävään Porin prikaatille. Tehtävä käynnistyy poliisin tai muun toimivaltaisen viranomaisen virka-apupyynnöstä Puolustusvoimille. Virka-apurivaamiseen lähtee aina vähintään kahden raivaajan partio, joka on varustettu tehtävään soveltuvalla kalustolla sekä kuljetusturvallisten räjähteiden kuljettamiseen soveltuvalla räjähteidenkuljetusperävau- nulla. Useimmat virka-aputehtävät aiheutuvat vanhoista rakennuksista kunnostuksen tai purkamisen yhteydessä paljastuneista sodan aikaisista räjähteistä tai ampumatarvikkeista. Moni raivaamisen kohde on sotien aikana rintamalta kulkeutunut sotamuisto tai muusta syystä kiinteistöön varastoitu materiaali. Suuria määriä räjähteitä ei yleensä löydy ja osa kohteista todetaan jo paikan päällä vaarattomiksi, jolloin ne kuljetetaan raivaajien toimesta joukko-osastoon turvalliseen paikkaan säilytykseen ja hävitettäväksi räjäytämällä. Vaaralliset kohteet muodostuvat käsikranaateista ja kranaateis-

ta, joissa on vielä räjähdysaineet ja sytyttimet paikoillaan. ”Räjähdeisiin tai epäilyttävään materiaaliin ei tule ikinä koskea vaan niistä tulee ilmoittaa hätäkeskukseen”, muistuttaa Porin prikaatin raivaajaupseeri.

Raivaajien osaaminen

Räjähdeiden raivaaminen on vaativa tehtävä, joka edellyttää erikoiskoulutusta ja huipputasoa varusteita. Porin prikaatin raivaajat ovat puolustusvoimien kouluttamia asian tuntijoita, jotka tuntevat erilaiset räjähteet ja niiden toimintamekanismit perinpohjaisesti. Raivaajien osaamista ja ammattitaitoa ylläpidetään vuosittain järjestettävillä kerta- ja täydennyskoulutuksilla, joihin osallistuminen on edellytys virka-aputehtäviin ja aluerivaamiseen osallistumiselle.

Porin prikaatissa aluerivaamiseen ja virka-apurivaamiseen osallistuvat erityisen EOD1/EOD2 ja IEDD-koulutuksen suorittaneet ammattisotilaat. Puolustusvoimien määräysten mukaisesti raivaamistehtäviin ei rauhan aikana voida käyttää varusmiehiä eikä reserviläisiä, vaikka vastaavaa raivaamiskoulutusta varusmiehille annetaankin. Raivaamista johtaa ja koordinoi Porin prikaatissa operatiivisella osastolla työskentelevä raivaajaupseeri. Raivaajat lähtevät virka-aputehtävään viikospäivästä ja vuorokauden ajasta riippumatta, tarvittaessa vaikka vapaalta kotoaan. Nykyään raivaajien tehtäviin kuuluu myös muunlaisia räjähteisiin liittyviä tilanteita, kuten rikostapauksien tutkinnassa avustaminen tai mahdollisten kotitekoisten räjähteiden käsittely. Tämä monipuolistuva tehtäväkenttä on lisännyt Porin prikaatin raivaajien merkitystä yhteiskunnan

turvallisuuden takaajina.

Kaikissa raivaamistehtävissä turvallisuus on etusijalla. Raivaajat käyttävät erikseen raivaamiseen suunniteltuja ja hyväksytyjä suojavarusteita sekä -välineitä. Jokaisesta tehtävästä laaditaan raivaamissuunnitelma, jotta riskit pystytään minimoimaan. Joissain tapauksissa apuna käytetään myös raivaamisrobotteja ja kauko-ohjattavia laitteita, jos räjähteen lähestyminen muuten on vaarallista. Räjähde-etsintäkoirat raivaajien apuna

Porin prikaati kouluttaa räjähde-etsintäkoiria erilaisiin poikkeusolojen tehtäviin, kuten liikkeen edistämiseen sekä erilaisiin tarkastus- ja valvontatehtäviin. Koiria voidaan käyttää myös normaalioloissa tarkastus- ja virka-aputehtäviin esimerkiksi osana virka-aputehtävään lähetettyä raivaajapartiota. Räjähdekoirat on koulutettu tunnistamaan erilaisia räjähdysaineita niiden hajun perusteella. Koiria pystyy haistamaan hyvinkin pieniä määriä räjähdysaineita ja paikallistamaan ne nopeasti laajoilta alueilta. Räjähdekoirien koulutus on pitkä ja vaativa prosessi. Se alkaa jo pennusta, kun koirat totutetaan erilaisiin hajuihin ja ympäristöihin. Koulutus kestää yleensä useita vuosia, ja koirat sekä niiden ohjaajat käyvät jatkuvaa harjoittelua ylläpitääkseen taitonsa.

Jos kohtaat räjähteen

tai esineen, jota epäilet räjähteeksi

- Älä koske tai siirrä esinettä
- Kuvaa tarvittaessa maastossa oleva kohde ja merkitse paikka
- Varmistu, ettei kukaan muukaan koske esineeseen
- Soita hätänumeroon 112

Räjähdeiden ilmoittamisesta tai raivaamisesta ei aiheudu ilmoittajalle kustannuksia eikä seuraamuksia.

Tykistön kranaatti

Pienoisheitimen kranaatti

Varusmiehen toimintakyky ja liikkuminen

Sotilasmoniottelukilpailut kilpailtiin varuskunnittain, yhtenä lajina esterata. Kuva: tykkimies Sjöroos.

Porin prikaatin Niinisalon varuskunnan liikuntasvatusaliupseeri Aleks Forsberg

Liikunnan merkitys sotilaalle

Hyvä fyysinen toimintakyky edesauttaa suoriutumaan palveluksen tuomista haasteista sekä hyvä peruskunto auttaa sotilasta jaksamaan ja palautumaan paremmin.

Palvelusliikunnan tarkoituksena on motivoida, kehittää ja pitää hauskaa liikunnan parissa.

Liikunta virkistää mieltä ja kehoa sekä se antaa sotilaalle muuta ajateltavaa inttiarjen keskellä.

Liikunnan avulla palveluksen aloittaneet sotilaat ryhmäytyvät ja tutustuvat paremmin rennommassa ympäristössä, sitä kutsutaan Me-hengen kohottamiseksi.

Palvelukseen astuville varusmiehille ja -naisille mahdollistetaan mo-

nipuolinen liikunta palveluksen aikana. Perusyksiköiden johtamat toimintakykykoulutukset (liikuntakoulutukset) on suunniteltu kuntoa kohottavaksi, nousujohteiseksi ja mielekkääksi.

Liikuntakoulutuksen yksi tärkeimmistä tavoitteista on liikuntakipinän herättäminen varusmiehessä.

Jos ei vielä peruskoulussa liikuntakipinä ole syttynyt, niin palveluksen aikana se on mahdollista sytyttää.

Sotilaille on painotettu, että hyödyntävät varuskunnan monipuolisia liikuntapalveluja. Fasilitteetit ovat kunnossa ja ne ovat sotilaiden vapaassa käytössä. Porin prikaatin liikunta-ala kehittää ja päivittää varuskuntien liikuntapaikkoja vuosittain, tarkoituksena mahdollistaa käyttä-

jille mutkattoman monipuolinen liikunnan harrastaminen.

Ikävä kyllä, nykynuorten sekä varusmiesten fyysinen kunto on heikentynyt vuosi vuodelta. Harrastuneisuus vähenee nuorison keskuudessa ja se näkyy etenkin kestävyyskunnossa. Sitä suuremmalla syyllä liikunta-ala tukee ja kannustaa liikkumaan sekä pitämään huolta toimintakyvystä palveluksen aikana että myös reservissä.

Varusmiehille ja -naisille on palveluksessa vapaa-ajalla tarjolla myös monipuolista liikuntaa kerhotoiminnan merkeissä.

Porin prikaatin liikunta-ala järjestää liikuntapäivät aina keväisin ja syksyisin. Liikuntapäivillä varusmiehet saavat irtioton inttiarjesta liikunnan merkeissä. Kuva: jääkäri Vuolle.

VLK-toiminta:

VLK-toiminta on varusmiesten suosituimpia tapoja viettää vapaa-aikaansa iltaisin palveluspäivänsä jälkeen. VLK-toiminnan avulla varusmies palautuu raskaistakin palveluspäivistä luoden samalla sosiaalisia suhteita muihin varusmiehiin.

Vaikka Niinisalon varuskunnan osalta yleisimmät liikuntamuodot ovat edelleen itsenäinen kuntosaliharjoittelu ja lenkkeily, on varusmiehiä saatu houkuteltua mukaan VLK-kerhotoimintaan esimerkiksi uintimahdollisuudella Kankaanpään uimahallissa. Uimahalliin varusmiehille järjestetään ilmainen kuljetus varuskunnasta. Lisäksi marraskuussa aloitettu sisäampumasimulaattorin kokeilu VLK-kerho tarkoituksessa on aktivoiut varusmiehiä toimintaan mukaan.

Jokailtaisten kerhojen lisäksi loistavaksi tavaksi aktivoida varusmiehiä vapaa-ajalla on todettu erilaiset turnaukset, kuten talven aikana järjestetyt salibandyn ja futsalin tupaliigat. Tupaliigoihin on osallistunut varusmiehiä jokaisesta yksiköstä, ja palaute on ollut poikkeuksetta erittäin positiivista. Kevään aikana on suunnitteilla myös yhteinen finaaliottelu yhdessä Säkylän varuskunnan kanssa.

Loistavaksi tavaksi aktivoida varusmiehiä vapaa-ajalla on todettu erilaiset turnaukset, kuten talven aikana järjestetyt salibandyn ja futsalin tupaliigat. Kuva: korpraali Kokkola.

Ajankohtaista aluetoimistosta

Aluetoimiston vuosi on alkanut tänäkin vuonna varsin perinteisesti. Vuoden alkuun kuuluu säännönmukaisesti alueellinen maanpuolustuskurssi sekä Maavoimien ja aluetoimistojen vuosipäivän konsertti. Näiden vakioituneiden tapahtumien lisäksi aluetoimisto on alkuvuonna toteuttanut sille yleisen palvelusohjesäännön mukaisesti kuuluvaa tehtävää sotilashautajaisten järjestämisestä ja järjestelyiden tukemisesta. Sotilashautajaisten osalta vaikuttavimpana kunniatehtävänä on viime sodissamme kaatuneiden sankarivainajien saattaminen viimeiseen lepoonsa. Sankarivainajien hautajaiset ovat jostain syystä ajoittuneet viime vuosina juuri alkuvuodelle, joten niiden

Jatkosodan torjuntataisteluissa Soutjärvellä kaatunut Sotamies Keijo Tapani Manner saatiin pitkän odotuksen jälkeen kotiin lähelle omaisiaan. Kuva: Puolustusvoimat

järjestäminenkin voitaneen katsoa jo lähes perinteiseksi vuoden alun tapahtumaksi.

Maavoimien vuosipäivä perustuu Ruotsin kuningas **Kustaa Vaasan** 24.2.1555 antamaan määräykseen perustaa ensimmäisen kerran suomalaisia joukko-osastoja. Tuolla päivämäärällä juhlustetaan vuosittain myös nykymuotoisten aluetoimistojen vuosipäivää. Vuosipäivää juhlustetaan lounaisessa Suomessa perinteisesti Laivaston soittokunnan konsertilla, jonka järjestelyt toteutetaan aluetoimiston ja soittokunnan yhteistyönä. Virallinen vuosipäivän päivämäärä ajoittuu alueellamme pääosin hiihtolomaviikolle, minkä vuoksi konsertti on perinteisesti pidetty jo ennen lomakauden alkua. Tänä vuonna juhlaa aikaistettiin tilan saatavuuden ja solistin aikatauluhaasteiden johdosta jopa tammi-kuulle.

Merkittävä osa konserttia on siihen osallistuvilla kutsuvierailla, jotka

muodostuvat aluetoimiston läheisistä yhteistyökumppaneista. Puolustusvoimien hallintoyksiköiden ja alueen viranomaisten huomioimisen lisäksi on haluttu korostaa maanpuolustusjärjestöjen ja reserviläisten roolia aluetoimiston keskeisenä sidosryhmänä. Tänä vuonna kutsuvieraat ja ”maksava” konserttiyleisö saivat nauttia Sigyn-salissa musiikkikommentajakapteeni Jarkko Aaltosen johtaman Laivaston soittokunnan musisoinnista ja upean solistin Essi Luttisen tulkinnoista yleisölle tutuista musikaaleista ja opereteista. Konsertin jälkeisten aplodien ja yleisöltä saadun palautteen perusteella konsertti oli jälleen menestys.

Alueellinen maanpuolustuskurssi toimeenpantiin tänä vuonna Porissa, jossa kaupungintalo ja sen viereinen Raatihuone tarjosivat tyylikkäästä ja kurssin toimeenpanoon erinomaisesti sopivat puitteet. Tästä suuri kiitos Porin kaupungille, jonka tuki ja positiivien suhtautumien kurssin järjestämiseen oli ensiarvoisen tär-

keää ja esimerkillistä. Kurssille osallistuu 68 ”opiskelijaa”, jotka ainakin ensivaikutelman perusteella olivat tyytyväisiä kurssin sisältöön ja saivat kotiinviemisinsään melko jyvän pakettin tietoa kokonaisuunpuolustuksesta. Kurssiin sisältyi perinteinen vierailu yhdessä turvallisuusviranomaisen toimipisteessä, joksi tänä vuonna valikoitui Porin prikaati. Kurssin päätöskeskustelussa ja välittömässä palautteessa vierailu ja sen järjestelyt nostettiin esille yhtenä keskeisistä tapahtumista, jotka kurssilta jäi mieleen. Kurssilaiset olivat erityisen tyytyväisiä samastaa mahdollisuudesta kuulla prikaatin komentajan ajatuksia nykymuotoisesta varusmiespalveluksesta ja niistä arvoista, joilla prikaatin koulutusta viedään eteenpäin, sekä Viestikomppanian järjestämästä kasarmi- ja kalustoesittelystä. VK:n varusmiesten toiminta ja yleinen esiintyminen vahvistivat mielikuvaa varusmiesten kyvyistä ja asenteesta osana maamme sotilaallista valmiutta.

Viimeisenä alkuvuoden tapahtumana on syytä nostaa esille Jatkosodan torjuntataisteluissa Soutjärvellä kaatuneen sotamies **Keijo Tapani Mannerin** sankarihautajaiset perjantaina 24.1. Turun hautausmaan siunaukskappelissa. Sotamies Manner oli

siunattu kentälle jääneenä vuonna 1944 ja hänet saatiin pitkän odotuksen jälkeen kotiin lähelle omaisiansaan. Myös sotamies Mannerin veli oli kaatunut jatkosodan taisteluissa, mutta hänet oli heti kaatumisensa jälkeen saatettu kotiin omalle hautapaikalleen. Tähän päivään asti sankarihaudan kivi oli muistuttanut kummankin veljeksensä uhrauksista isänmaamme hyväksi, vaikkakin haudan rauhassa lepäsi ainoastaan veljeksistä vanhempi. **Rovasti Esko Laineen** siunattua sankarivainaja Keijo Mannerin myös hänet laskettiin viimeinkin omalle paikalleen kotimaan multiin Lounais-Suomen aluetoimiston ja Laivaston soittokunnan järjestämin sotilaallisin kunnianosoituksin. Narvan marssi saatteli sankarivainajan hautapaikalleen ja arkun laskeutuessa kielekkeinen valtiolippu teki kunniaa Porilaisten marssin soidessa. Omaisten kukkatervehdysten lisäksi haudalle laskettiin Puolustusvoimien ja Tammienlehvän perinneliiton alaisen Varsinais-Suomen sotiemme 1939–1945 perinneyhdistyksen seppeleet. Nämä sankarivainajien hautajaiset ovat poikkeuksellisen vaikuttavia tilaisuuksia, joihin entistä harvempi pääsee osallistumaan. Tämän vuoksi aluetoimistossa nähdään etuoikeutena mahdollisuus osallistua näiden tilaisuuksien järjestelyihin. Vaikka

Vuoden alkuun kuuluu tuttuun tapaan aluetoimistojen vuosipäivän konsertti. Kuva: Puolustusvoimat

hautajaiset ovat surujuhla, niin kotiin vasta nyt palaavien sankarivainajien saattaminen haudan lepoon on enemminkin ilon juhla ja helpotus varsinkin omaisille. Perjantai 24. tammikuuta oli varsin harmaa ja osittain usvainen päivä. Kuitenkin siunauksen aikana myös aurinko tuli esiin pilviverhon takaa ja Tuntemattoman sotilaan päätösanoja mukaillen katseli hyväntahtoisesti saattoväkeä luoden sääteensä myös sankarihautojen päälle, eikä missä tapauksessa ollut vihainen näille sankareille, jotka omilla uhrauksillaan antoivat meille mahdollisuuden elää nykymuotoisessa Suomessa.

Tällaisilla ajatuksilla ja tehtävillä aluetoimisto jatkaa kohti kevättä ja loppuvuotta, joiden aikana tehtäväkenttä laajenee jälleen reserviläisten kouluttamiseen ja aselevollisille järjestettäviin kutsuntoihin.

Vääpeli, joka jäi henkiin

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Kalevi Lehmosen arkistot

Pääosa vääpeli evp. **Kalevi Lehmosen** (s. 1958) valitettavan lyhyeksi jääneestä sotilasurasta sujui Kaartin pataljoonassa Helsingissä, mutta sen juuret ulottuvat Säkylään ja Porin prikaatiin. Aikoinaan prikaatin 2. Jääkärikomppaniassa peruskoulutettiin Kaartin pataljoonan Kunniakomppaniaan siirrettävät sotilaat aina Aliupseerikoulua myöden kuten Kalevinkin osalta tapahtui. Myöhemmin hän hakeutui ammattisotilaan uralle toimiupseeriksi (nykyinen ammattinimike opistoupseeri) ja palveluspaikka löytyi Kaartista, Helsingin Mechelininkadulta lääkintähuoltoupseerina. Sittem yksi päivystysvuoro elokuussa

1984 muutti Kalevin ja hänen nuoren perheensä elämän lopullisesti. Päivystävänä upseerini toimiessaan hän lähti kiinniottamaan vartiossa ollutta varusmiestä puukottanutta ja tältä rahapulassaan rynnäkkökiväärin ryöstänyttä, Kaartissa aiemmin varusmiehenä palvellutta ja sieltä ennen aikojaan kotiutettua henkilöä. Yrittäessään pysäyttää läheisestä ravintolasta poistuvaa aseistettua väkivaltarikollista Lehmonen toimi kuten oli opetettu: pysäyttämiskäskyt - kahdesti ”Seis” - varoitustlaukaus ilmaan, ja sen jälkeen olisi vuorossa ollut laukaus kohti rikollisen alaraajoja. Rikollisen reaktio oli toisenlainen: ensimmäisen

osuman Lehmonen sai kurkkuunsa, mistä rynnäkkökiväärin luoti kääntyi selkäyttimeen ja toinen osui reiteen. Paikalle tulleet poliisit suojasivat omilla kehoillaan Lehmosta, kun ambulanssiin siirrettäessä tulitus häntä kohti jatkui. Kalevin pitkän sairaalassaolo- ja toipilasajan aikana äitiyslomalla ollut **Sirpa**-puoliso joutui hoitamaan kaikki käytännön asiat asunnonvaihdosta alkaen ja on sen jälkeen toiminut Kalevin ympärivuorokautisena omaishoitajana. Puukotuksen kohteeksi joutunut varusmies hänkin selvisi hengissä tapahtuneesta.

Aktiiviset karavaanarit viettävät kesiään Hirvensalmella. Reisaajien veri vetää myös tien päälle, useasti Eurooppaan.

Terve Kalevi, mitä kuuluu?

- Ihan kohtuullisen hyvää. Pyörätuoliinhan tuon ampumisen jälkeen jouduin, ja haavoittumisestani seuranneet vaivat ovat edelleen joka-päiväisiä, milloin enemmän ja milloin vähemmän. Yksi niistä on viluntunne - ajoittain tuntuu kuin kaadetaisiin kylmää vettä päälle, ja siksi käynkin saunassa päivittäin.

Miten kuvailisit itseäsi kolmella sanalla tai sanaparilla?

- Olen aika avoin ja sosiaalinen, sanani mittainen ja täsmällinen.

Millaisia muistoja sinulla on varusmiesajalta Porin prikaatissa?

- Astuin asepalvelukseen Säskylässä v. 1977, ja peruskoulutuskausi meni 2.JK:ssa, jonka päällikkönä oli tuolloin muistaakseni **Risto Äikiä**. Aliupseerikoulun päätyttyä minut siirrettiin Kaartin pataljoonaan. Haavoittumisen jälkeen oli pitkä sairaalajakso, jonka ajalta en muista oikeastaan mitään, ja sama pätee paljolti sitä edeltäviin tapahtumiin elämässäni. Säskylästä ja prikaatista jäänyt mielikuva on kylläkin positiivinen. Kerran jälkepäin olen käynyt sotkussa munkilla ja kahvilla.

Sinun ja perheesi elämä muuttui peruuttamattomasti elokuisena keskiviikkona 1984. Mitä tapahtui?

- Olin päivystäjänä Mechelininkadulla, kun sain tiedon vartiomiehen puukotuksesta ja aseiden ryöstöstä. Ensitöikseni ohjeistin ensiavun antamisesta ja soittamisesta hätänumeroon, ja sitten lähdin tekijän perään. Ulkopuolisten avustuksella selvisi, että epäilty oli mennyt läheiseen ravintolaan. Sieltä oli useita uloskäyntejä, ja jäin seuraamaan paikkaa, josta arvelin hänen todennäköisimmin poistuvan. Rikollinen tulikin ulos, jolloin käskytin häntä sotilaille opetetulla tavalla ja ammuin pistoolilla varoituslaukauksen. Sain vastauk-

seksi kaksi rynnäkkökivääriin luotia ja osumat kaulaan sekä reiteen.

Miten perheenä selvisitte tästä odottamattomasta elämänmuutoksesta?

- Omat muistikuvani hoidon alkua ajoilta ovat varsin hatarat, mutta meidät yllättäneessä tilanteessa äitiyslomalla ollut **Sirpa**-puolisoni otti ohjat käsiinsä. Poikamme oli tuolloin puolivuotias. Olimme aiemmin ostaneet asunnon hissittömän kerrostalon 3. kerroksesta. Meillä oli onneksi tiedossa, että kerrostalon viereen oltiin rakentamassa rivitaloa, ja Sirpan ponnistelujen ansiosta saimme ostettua siitä päätyasunnon, jonka rakentamisessa huomioitiin pyörätuolipotilaan tarpeet. Asuntomme suunnittelijaksi siunaantui arkkitehti **Maija Könkkölä**, jonka puoliso **Kalle** oli liikuntaesteinen, joten Maija tiesi, mitä tarvitsemme.

Työtehtävissään rikoksen uhriksi joutuneen virkamiehen osa ei aina ole kaksinen verrattuna rikoksen tekijään, jolle usein on tarjolla ilmainen oikeusapu. Lehmosenkin tapauksessa hän joutui oikeudessa itse huolehtimaan omasta oikeusturvastaan, johon onneksi sai apua ja tukea omalta ammattiliitoltaan.

Miten Puolustusvoimat suhtautui tapahtuneeseen tuolloin, yli 40 vuotta sitten?

- Puolustusvoimien rooli oli melko vaatimaton minun osaltani – jäi vähän samanlainen tunne kuin sotiemme veteraaneilla, joille aikoinaan sanottiin, että mitäs menitte sinne (sotaan). Minunkin toimintaani kyseenalaistettiin. Ampujalta sain 200 markkaa korvauksia, vaikka uusin tasaisin välein ulosottovaatimukseni. Onnekseni apuun tulivat Pääkaupunkiseudun toimiupseerit, Eiran rotaryklubi, sodankäynyt lääkäri ja Puolustusvoimien eläköitynyt ylieläinlääkäri. Palvelustoverini

Varusmiesaikaisessa passikuvassa Kalevi Lehmonen poseeraa silloisen Kaartin pataljoonan sinisissä laatoissa, mutta hänen sotilaaksi kasvamisensa alkoi Porin prikaatissa.

keräsivät useamman 10 000 markan tukipotin, jonka turvin saimme hoidettu mm. asunnon vaihdosta aiheutuneita kuluja. Se oli erittäin merkittävä tuki. Pv:n jo eläköitynyt ylieläinlääkäri, eläinlääkintäkenraalimajuri **Matti Waris** ja sodassa sekä kriisinhallintatehtävissä palvelleet Kirurgisen sairaalan lääkäri **Gunnar Brandt** ottivat jostain syystä minut siipiensä suojaan, mistä olen ikikiitollinen. Kirurgisessa sairaalassa aloitetun hoidon jälkeen sain siirron Töölön sairaalaan. Brandt kävi katsomassa minua siellä ja huomasi, ettei hoito ollut kohdallaan. Hän siirretti minut ambulanssilla takaisin Kirurgiseen, ja olen melko varma, että hän pelasti tuolloin henkeni. Waris puolestaan ajoi eduskuntaa myöden esityksiä palveluksessa loukkaantuneiden sotilaiden tukemiseksi, ja hänen esityksestään minulle myönnettiin 4. luokan Vapaudenristi miekkojen kera 6.12.1985. Meistä tuli molempien lääkäreiden kanssa hyviä perheystäviä.

Miten arkenne nyt sujuu?

- Puolisoni Sirpa on haavoittumisestani alkaen tehnyt uskomatonta työtä kaikki nämä vuodet ja huolehtinut hyvinvoinnistani. Sulan maan aikaan elämme aktiivista karavaarielämää. Vaunun kausipaikka on leirintäalueella Hirvensalmella, mutta olemme paljon reissanneet myös Euroopassa aina Välimeren myöden. Elämä jatkuu.

Porilainen mestarien mestari

Kuluvana talvena Suomen ampumahiihdon kansainvälinen menestys on jälleen nostanut päätään. Helmikuussa käytiin Sveitsin Lenzerheidessa ampumahiihdon MM-kilpailut. Suomen menestyksestä vastasi **Suvi Minkkinen**, ottamalla pikakilpailussa pronssimitalin. 50 vuotta sitten Suomi oli ampumahiihdon suurvalta, mitä tulee menestykseen. Porin prikaatissa palvelut ylikerantti **Heikki Ikola** voitti kultaa 1975 Anterselvan MM-kilpailuis-

sa 20 kilometrin normaalimatalla. Hän uusi maailmanmestaruutensa toistamiseen 1977 Lillehammerissa ja vielä kolmannen kerran 1981 Lahdessa, johon tämänkertainen juttumme "Porilainen Mestarien Mestari" liittyy. Porilainen -lehden 2/1981 jutussa toimittaja vieraili Ikolan perheen kodissa aistimassa tunnelmia juuri MM-kisojen alla. Lehti oli jo menossa painoon, kun jutun jälkikirjoitukseksi oli lisätty onnitte- luttuoreelle maailmanmestarille.

Heikki Ikola (s.1947 Jurva) on Suomen kaikkien aikojen menestynein ampumahiihtäjä. Edellä mainittujen kolmen henkilökohtaisen maailmanmestaruuden lisäksi hän saavutti MM-kultaa viestijoukkueessa 1975 sekä MM-hopeaa viestijoukkueessa 1974 Minskissä, 1977 Lillehammerissa ja 1979 Ruhpoldingissa. Ikolan olympiasaavutuksia olivat viestihopea 1972 Saporossa sekä henkilökohtainen ja viestihopea 1976 Innsbruckissa. SM-mitalien ja PV-mestaruuksien määrä riittää luetteloksi asti. Ikolan saavutus jää myös ainutlaatuisena maailmanhistorian aikakirjoihin. Hän on ainoa, joka on voittanut ampumahiihdon maailmanmestaruuden sekä kiväärillä että pienoiskiväärillä. Lajin sääntömuutoksessa 1978 aseeksi otettiin käyttöön kivääriä huomattavasti pienirekyylisempi pienoiskivääri. Heikki Ikola palveli Porin prikaatissa 1968–1987 ja tämän jälkeen vielä yhdeksän vuotta Kauhavan Ilmasotakoulussa. Hänet valittiin vuoden urheilijaksi vuosina 1975 ja 1981 sekä vuoden sotilasurheilijaksi vuosina 1975, 1977 ja 1981. Kansallisella tasolla hän edusti Punkalaitumen Kuntoa. Hänet kutsuttiin vielä valmennustehtäviin luotsaamaan Calgaryn 1988 ja Albertvillen 1992 Suomen ampumahiihdon olympiajoukkueita. Myöhemmin hän toimi useita vuosia Yleisradion ampumahiihtolähetysten asiantuntijakommentaattorina.

Vuoden 1981 MM kilpailut olivat muutenkin menestys Satakunnalle. Nuorten sarjassa köyliöläinen **Harri Eloranta** (s.1963) voitti maailmanmestaruuden. Samassa sarjassa kilpaillut ja niin ikään Porin prikaatissa palvelut **Timo Lehtimäki** sijoittui normaalimatalla sijalle 10 ja pikamatalla sijalle 20. Harri Elorannan isä, **Heikki**, toimi puolestaan pitkään Huovinrinteen kuntotalon jämeränä vahtimestarina.

Heikki Saarinen
Porilaismuseo

Porilainen Mestarien Mestari

Ampumahiihdön MM-kisojen lähestyessä Porilaisen kotimies ryhtyi onastelemaan tulevia tapahtumia. Soitimme Kolan Heikille väkkoa ennen kisoja ja pyysimme tehdä pienen haastattelun. Heikki tuostui mielellään ja helmikuuisena sunnuntai-iltana teimme vierailun hänen vilttyvisään kotiansa Huovivierinteeseen. Heikki oli juuri palannut kotiin voitettuaan päivällä pm-hiihtojen yleisen 10 km ja vietti nyt vaimonsa Marketan ja 11-kuukautisen Juhannin kanssa rauhallista koti-iltaa. 13-vuotias Maarit oli käymässä naapurissa.

Heikki totesi, että menestyminen Lahdessa vaatii 100 % onnistumista... Kuva Aletti Heikkinen

Ikolan maine ampumahiihtäjänä on varmasti jokaisen urheilun seuraavan suomalaisen tiedossa. Lahden kisoista Heikki järjesti jälleen suomalaisille juhlapäivän voitettuaan henkilökohtaisen 20 km. Aikansaennosta meriteistä mitavimmat: MM-kisoista kaksi henkilökohtaista ja yksi viestikulta, olympiakisoista kaksi viesti- ja yksi henkilökohtainen hopea, kaksi puolustusvoimien mestaruutta. Luotteloa tietysti voiti jatkaa.

Jutettiin alustimme tulosta olevista Lahden kisoista. Menestyä siellä Ikola ei juuri suostunut veikkaamaan. Totesi vain, että vastus on kova ja aikansaennosta 100 % suorituksella on pienet mahdollisuudet mitalle. Tällä hetkellä on niin monta kovaa nimeä, että aina joku niistä onnistuu.

Mikä sai Teidät valitsemaan ampumahiihtoon?

Harrastuksieni alkuun kuuluu jaikapallo yleisurheilu, jota tuli harrastettua sen verran yleensä kesäjuhliissa, eli vähän kaikkea. Hii harrastin piirikunnallisella tasolla, aikaisemmin ollut kunnianhimoa huippu-urheiluun. Varuspalveluksen suoritin 17-vuotiaana vapaehtoisena veteraani, sai innostettua mukaan ampumahiihtoon.

Olette työssä puolustusvoimien palveluksessa millaiset ovat valmennusmahdollisuudet?

Minulle henkilökohtaisesti Porin Prikan paikkana tarjoaa hyvät mahdollisuudet valmennukseen sekä välineet että kaikin harjoitustiloin.

Maailmanmestarin taustavoimat, vaimo Marketta, tytär Maarit ja nuorimies Juhanni koossa Huovivierinteessä. Kuva Outi Tahvonen, Rauma.

Olette jo pitkään olut huipulla, miten kauan jatkatte?

Vakavia lopettamisaikkeitä ei ole. Peljättä, että miten osan ottaa sen jälkeen, kun on lopettanut, ei elämäntavastan osaa iri päästä. Joskusthan tulee eteen, etei enää harjoittele niin että olisi mukana joukkuehoitamisissa. Varmasti oman mielenvirkeydenkin vuoksi tulee harrastettua vaikka ikämies-sarjassa seuraten miten nuoret kehittyvät.

Olette joutuneet "vaahasma", tunko tämä tulee saamaan ystävistä?

Olenhan ollut mukana jo vuodesta 1968, ensin nuorten sarjoissa, ja näin on kokemusta kertynyt. Osoittani ja onnistujani jaan mielelläni suorille, jos vain haluvat kuunnella.

mielenkiinnossa. Erikoistumiseen vaikuttavat tietysti henkilökohtaiset ominaisuudet ja myös olosuhteet, eli harrastusmahdollisuudet kotiosuudalla. Kovin kausi ei hakeuduta, sehän toisi jo omat ongelmansa. Turha erikoistuminen ja tiivis valmennus saattavat aiheuttaa jopa henkisiä paineita. Nuoren pitkäsi harrastaa niin montaa lajia kuin mahdollista, eikä hän peikkä sikkuminen ole kaikkein iärkeintä.

Ampumahiihdön tilanne Suomessa nyt? Valluissa on ollut, voi sanoa vuodesta 1978 alkaen. Laji on herkkä haavoittumaan ja pieni epäonnistuminen pudottaa kirjelmästä. Kalkennoista huonoa turakin on ollut.

Ampumahiihdön tulevaisuuden tulla nähtävänä on... Nämä nähtävänä on...

NOHKOLA

KULJETUKSIA

LEGAD

Asianajo rikos-, riita- ja sotilasasioissa Suomessa ja ulkomailla – viiden operaation kokemuksella.

Timo Koivikko, lakimies, OTM, VTM
050 501 2668

legad.fi

Säkylän sotilaskodin vuosi alkoi poikkeuksellisesti

Teksti ja kuva: Satu Lehmus

Uusille vapaaehtoisille tarjoutui mahdollisuuksia tutustua liikkuvan sotilaskodin toimintaan.

Säkylässä Porin prikaatissa tammikuussa palveluksensa aloittaneita alokkaita suojattiin virustartunnoilta ja rajoitettiin alokkaiden kanssa käymistä yksiköiden välillä.

Sotilaskodin toimintaan toimenpiteet vaikuttivat siten, että miehistösaliin pääsi kerrallaan rajoitetusti asiakkaita, ja liikkuva sotilaskoti (LSK) palveli kasarmialueella. Sotilaskodin henkilökunta oli työssä normaalisti, ja leipomossa valmistettiin herkulliset suolaiset ja makeat syötävät myyntiin.

Tammikuussa myyntiauto oli ahkerasti liikkeellä, ja uudetkin vapaaehtoiset pääsivät tutustumaan LSK:n toimintaan. **Tiina Starcke** lähti Satu Lehmuksen kanssa tammikuuna 2. kasarmin takapihalle myyntiautokeikalle. Hän lupautui haastateltavaksi kertomaan, miltä alkutaival uudessa harrastuksessa on vaikuttanut.

Kuinka kauan olet ollut Säkylän sotilaskotiyhdistyksen jäsen?

Sotilaskoti-infon kävin kuuntelemassa viime vuoden puolella, ja silloin ilmoitin, että liityn jäseneksi. Ensimmäinen tutustuminen tarjoilujaoston jäsenenä salityöskentelyyn oli marraskuussa. Vuoden 2025 alusta olen varsinaisesti ollut mukana. Liityin alkuvuodesta myös LSK-jaostoon.

Mikä sai sinut lähtemään mukaan sotilaskotitoimintaan, ja mitä odotuksia sinulla oli?

Minulla on muutama ystävä, jotka ovat toiminnassa mukana, ja sain heiltä tietoja. He osaltaan innostivat mukaan. Toisaalta Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa järkytti, ja tuntui,

Tiina Starcke perehtyi liikkuvan sotilaskodin toimintaan tammikuussa kasarmialueella. Keikka oli positiivinen kokemus, ja asiakkaat olivat iloisia sotilaskotiauton tulosta.

että jotain olisi hyvä tehdä. Tilanne ei ole yhtään parantunut, joten tämänkaltainen vapaaehtoinen maanpuolustustyö tuntui järkevältä vaihtoehdolta.

Halusin myös jotain ihan uutta toimintaa elämääni, kun jäin viime syksynä eläkkeelle. Pidän asiakaspalvelutyöstä, ja odotukseni on, että tässä toiminnassa sitä saa tehdä, hymyllä ja sydämellä.

Miltä ensimmäinen myyntiautokeikka sinusta vaikutti?

Nyt kaikki toiminta on minulle uutta ja jännittävää. Keikka oli oikein positiivinen kokemus. Oli hyvä työnjako parin kanssa ja homma toimi. Ja oli paljon iloisia asiakkaita.

Olet ehtinyt jo mukaan erilaisiin tapahtumiin ja tutustumaan tarjoilujaoston toimintaan, kerrotko niistä?

Olen ollut muutamia kertoja tarjoilujaoston vuorolla ja joulukuussa kokelaiden ylentämistilaisuudessa. Valapäivänä olin paistamassa makaraa. Hyvin erilaisia keikkoja, vaihtelu on mukavaa. Jokainen kerta on omanlaisensa kokemus.

Miten kannustaisit vapaaehtoisesta maanpuolustustyöstä kiinnostunutta mukaan sotilaskotitoimintaan?

Jos on mahdollisuus jutella jo toiminnassa mukana olevan kanssa ja vaihtaa kokemuksia, se kannustaa ja lisää varmasti kiinnostusta. Olen itse kertonut ystävilleni toiminnasta. Monellakaan ei ole mitään käsitystä, mitä kaikkea tämä pitää sisällään, ja kuitenkin kaikki perustuu vapaaehtoisuuteen. Voit itse määrittää, kuinka usein ja missä jaostossa haluat toimia.

Olen ehkä jo saanut innostettua yhden ystäväni mukaan. Ei Säkylään, koska hän asuu pääkaupunkiseudulla, mutta sotilaskotitoimintaan joka tapauksessa. Suunnittelimme hänen kanssaan jo lähtemistä Naisten valmiusliiton koulutukseen.

Porin prikaatin killan puheenjohtajan tervehdys

Kirjoitin tätä tervehdystä, kun hiihdon MM-kisat Trondheimissa olivat alkamassa. Onneksi hiihdon karkeloita voidaan jossain vielä viettää. Täälläpäin lunta ei ole riittänyt. Pirkan hiihtokin peruttiin. Trondheim on myös muistomerkki -juttusarjan aiheena. Silloin 1700 -luvulla Porilaisille kävi Norjassa huonosti. Lunta tuli myrskyn lailla. Moni ei selvinnyt. Kuolemanmarssi yritettiin aktiivisesti unohtaa. Minusta Porilaisten historiassa sekin tapahtuma on muistamisen arvoinen.

Muisti on jännä juttu. Sanotaan, että ilman muistia elämästämme puuttuisi jatkuvuus, mutta ilman kykyä unohtaa elämääme hallitsisi kaaos. Mitä on siis syytä muistaa ja mikä joutaa unholaan? Kuolemanmarssi oli niin hirveä tapahtuma, että sen mieluummin unohtaisi, mutta samalla menettää mahdollisuuden oppia virheistä. Myös kuolonmarssilla me-

nehtyneet sotilaat pyyhkiytyisivät pois muistista. Se ei olisi heille oikein.

Tšekkoslovakialaissyntyinen kirjailija **Milan Kundera** (1929–2023) kirjoitti laajassa tuotannossaan usein muistamisesta. Hän oli toisinajattelija suhteessa vallan pitäjiin ja joutuikin maanpakoon Ranskaan 1975. Autoritäärisissä valtioissa muisti on taisteluväline valtion ja sen kansalaisten välillä. Valtio kontrolloi kansaa kirjoittamalla omien intressiensä mukaista historiaa. Kansalaiset taistelevat valtiota vastaan muistamalla asiat oikein.

Erityisesti sitaatti: "Ihmisen taistelu valtaa vastaan on muistin taistelua unohdusta vastaan." – kuvaa hyvin myös nykyaikaa. Valta voi saada aikaan pahuutta, valehtelua ja ahneutta ihmisessä. Vallan väärinkäyttäjä yrittää uskotella, että kaikki alkaa ja riippuu hänestä. Mutta kovin usein historia vain toistaa itseään. Onhan

näitä nähty ennenkin. Muisti on ai-noa asia, joka katkaisee kierteen.

Palataan dystopioista takaisin Porilaisiin. Porilaisten pitkässä historiasa on paljon muistettavaa ja vaalitavaa. Järjestämme yhdessä Porin prikaatin perinneyhdistyksen kanssa mahdollisuuden muistaa viime sotiemme uhrauksia veteraanipäivän aattona 26.4.2025. Tutustumme Säkylän varuskunnassa Kunnianpolkuun ja siistimme muistomerkit talven jäljiltä. Tervetuloa mukaan kevättapahtumaan! Jäsentiedotteessa on lisätietoja tapahtumasta.

Muistutan vielä Porin prikaatin killan vuosikokouksesta ja vuosijuhlasta Säkylän Huovinrinteellä lauantaina 24.5.2025. Kutsu löytyy alta.

Mukavaa kevään odotusta!
Seppo Vainio
Killan puheenjohtaja

Porin prikaatin killa ry:n vuosikokous ja vuosijuhla Säkylän Huovinrinteellä lauantaina 24.5.2025

Tumma puku ja isot kunniamerkit. Kuljetuksia tilaisuuteen ei järjestetä.

- 11.00 Kahvit ja Porilaismuseoon tutustuminen muille osallistujille Huovinrinteen kerhotalolla
- 11.00 Killan valtuuskunnan kokous Huovinrinteen kerhotalolla (Perinnehuone)
- 12.10 Seppelleenlasku Porilaispatsaalla
- 12.30 Vuosikokous Elokuvaluokassa
  - käsitellään sääntöjen 9 §ssä mainitut asiat sekä sääntöjen 9 §:n kohta 14 ja 12 § :n muuttaminen
- 13.30 Vuosijuhla Elokuvaluokassa
  - juhlapuhe Pevl Simo Pesu/MPKK: "Strateginen näky-mä Euroopa lähialueille - Vemäjän hyökkäys Ukrainaan ja Lähi-Idän onfliktiuha"
  - palkitsemiset
  - Laivaston soittokunta
- 15.00 Ruokailu Huovinrinteen kerhotalolla

MPKL:n 48. turvallisuuspolitiikan seminaari

Euroopan turvallisuutta rakentamassa

Teksti ja kuvat: Ari Pakarinen

Maanpuolustuskiltojen liiton järjestyksessään jo 48. turvallisuuspolitiikan seminaari järjestettiin Maanpuolustuskorkeakoululla Santahaminassa 8.3. Kansainvälisenä naistenpäivänä. Seminaarin kokoavana teemanä oli ”Euroopan turvallisuuden rakentaminen”, jota lähestyttiin muun muassa Suomen turvallisuusratkaisujen näkökulmasta. Mitä Suomella ja suomalaisille on annettavaa Euroopalle?

Turvallisuuspolitiikan seminaarit tuntuvat olevan muotia ja tietenkin aivan aiheesta, kun pohditaan Suomen ja Euroopan turvallisuusrakenteita vallitsevassa maailman- ja turvallisuustilanteessa.

Tilaisuuden moderaattorina toimi toimittaja ja viestijä VTM **Katri Makkonen**, joka oli valmistautunut haastamaan luennoitsijoita ja ohjaamaan yleisöä kysymysten tekoon.

Jos oli ammattitaitoinen moderaattori, niin kova kattaus oli myös luennoitsijoissa. Aamupäivällä luennoivat tutkija **Joel Linnainmäki**, turvallisuuskomitean pääsihteeri,

eversti **Petteri Korvala** sekä kansanedustaja ja puolustusvaliokunnan puheenjohtaja **Jukka Kopra**. Iltapäivän osuudessa esiintyivät Etyj:n vanhempi strateginen asiantuntija **Hanna Smith**, Patria Oyj:n toimitusjohtaja **Esa Rautalinko** ja puolustusvoimien strategiapäällikkö kenraalimajuri **Sami Nurmi**. Aamu- ja iltapäivän päätteeksi koottiin luennoitsijat paneelikeskusteluun Makkosen johdolla. Yleisöllä oli mahdollisuus osallistua keskusteluun. Aktiivisessa yleisössä olivat edustettuina useiden eri vapaaehtoisten maanpuolustustyön järjestöjen jäseniä ja toimijoita, kuten Maanpuolustuskoulutusyhdistyksestä, Sotilaskotilitoista, Reserviläisliitosta, Suomen Reserviupseeriliitosta, Maanpuolustustaisten Liitosta ja useasta maanpuolustuskillasta sekä MPKL:n muista yhteistyökumppaneista. Osa luennoitsijoista korosti vapaaehtoisen maanpuolustuksen merkitystä kokonaisturvallisuuden näkökulmasta.

Kansainvälisen naistenpäivän kunniaksi tilaisuuteen osallistuneet naiset kukitettiin ruusuilla.

Aamupäivän päätti paneeli, jossa olivat keskustelemassa Petteri Korvala (vas), kansanedustaja Jukka Kopra ja Ulkopoliittisen instituutin tutkija Joel Linnainmäki. Seminaarin juonsi ja moderoi toimittaja Katri Makkonen

Tulokulmia kokonaisturvallisuuteen on monia.

Linnainmäki avasi aamupäivän ja pureutui ajatuksia herättävästi Suomen ja Euroopan asemaan suurvaltakilpailun aallokossa. Hänen jälkeensä esiintyi Kopra, joka toi yleisölle eduskunnan terveiset ja kommentoi puolustuselontekoon liittyvää keskustelua. Hän ei tunnista puolustuselontekoon olevan valmiiksi vanhentuneen, vaan päinvastoin – se antaa vahvan kivijalan rakentaa ja kehittää Suomen puolustusvalmiutta osa liittoumaa.

Korvala esitteli kokonaisturvallisuuden toimintamallia ja mahdollisuuksia Euroopan kriisinkestävy-

den vahvistamiseen. Hän esitteli tammikuussa julkaistun Yhteiskunnan turvallisuusstrategian syntymekanismia. Strategian valmisteluun on kerätty lausuntoja ja kommentteja sadoilta taholta ja se kuvaa kokonaisturvallisuuden toimintamallin. Se on yhteinen viitekehys kokonaisturvallisuuden toteuttamiseen ja luo perustan suomalaisen yhteiskunnan kriisinkestävyydelle. Korvalan mukaan kokonaisturvallisuuden toimintamallissa yhteiskunnan elintärkeät toiminnot turvataan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistoiminnalla kaikissa olosuhteissa ja kaikilla tasoilla.

Hybridiuhkiin varautumista ja puolustusteollisuuden tilannekuva

Smith avasi iltapäivän otsikolla ”Eurooppa ja hybridiuhat – onko mitään tehtävissä?” Hänen mukaansa se maailmanjärjestys, joka alkoi toisen maailmansodan jälkeen, on jo joko mennyt rikki tai on hajoamassa. Se herättää monia kysymyksiä muun muassa siitä olemmeko varautuneet ideologiseen vastakkainasetteluun ja kestämmekö epävarmuutta. Iso kysymys on se, että löytyykö Euroopasta luovuutta, johtajuutta ja kestävyyttä. Vastaukset näihin kysymyksiin on löydettävissä ymmärtämällä, mistä on kyse. On tunnettava konteksti ja taustat sekä hahmotettava tärkeät yksityiskohdat. Tarvitaan kriittistä, luovaa ja strategista ajattelua sekä varautumista.

Rautalinko loi katsauksen Suomen ja muun Euroopan oman puolustusteollisuuden merkitykseen ja kehittämiseen esittelemällä Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry:n tunnuslukuihin ja Patrian toimialueisiin, osaamiseen ja volyymeihin. Julkisuudessakin on kuultu arvioita Euroopan puolustusteollisuuden kapasiteetin nostamisen vaikeudesta. Euroopan unioni on esitellyt uusia strategioita ja instrumentteja Euroopan puolustusteknologian ja -teollisuuden pohjan vahvistamiseksi, kuten toimia ampumatarvikkeiden tuotantokapasiteetin kasvattamiseksi yhteishankintojen vauhdittamiseksi ja tukemalla jäsenvaltioiden kilpailukykyisiä yhteistyöprojekteja.

Nurmi käsitteli Nato-Suomea osana Euroopan puolustusta ja turvalli-

suutta. Suomen puolustuksen perusteet ovat kansallinen puolustuskyky, yhteinen pelote ja puolustuskyky sekä kriisinkestokyky. Puolustuselonteko määrittää Määrittää puolustuspoliittiset linjaukset Suomen puolustuskyvyn ylläpidolle ja kehittämiselle osana Natoa.

Iltaapäivän osuuden aloitti Etyj:n vanhempi strateginen neuvonantaja Hanna Smith.

Patria Oyj:n toimitusjohtaja Esa Rautalinko Katri Makkosen tentattavana.

Trondheimin sotaretki:

Porilaiset kuolemanmarssilla

Porilaisessa jatkuu juttusarja, jossa esitellään eri taisteluiden muistomerkkejä. Taisteluiden, joissa Porilaiset ovat olleet mukana ympäri Eurooppaa ja Suomenkin kamaralla. Juttusarja ei etene kronologisessa järjestyksessä kolmikymmenvuotisesta sodasta alkaen, vaan noudattaa kulloisenkin Porilais-numeron aikana valitsevaa vuodenaikaa. Juttusarjalla esitellään Porilaisten kunniaakasta historiaa juhluvuoden lähestyessä. Porin prikaati täyttää 400 vuotta 16.2.2026.

Suuri Pohjan sota käytiin vuosina 1700–1721 Ruotsin ja suuren vihollisliittoutuman välillä. Viime numerossa kirjoitin Narvan taistelusta, joka päättyi karoliiniarmeijan voittoon. Seuraavat kymmenisen vuotta Porilaiset seurasivat kuningas **Kaarle XII:ta** Puolaan, Saksaan ja Pultavaan kärsien sotaretkellä raskaita tappioita. Menetyksiä korvattiin väenotoilla, ruotuväestä muodostettiin kaksikas ja kolmikas pataljoonia. Yksi sotilasruutu joutui sodan aikana asettamaan kolme sotilasta ja täydennysmiehet riveistä huvenneiden tilalle. Pultavan tappion jälkeen Suomi joutui taistelulentäksi. Porilaiset perääntyivät ja taistelivat (mm. Napuen taistelu) tappioita kärsien Ruotsin puolelle. Suomessa alkoi Isonvihan aika. Ruotsissa olleet Porilaiset joutuivat vielä surullisen kuuluisalle Norjan retkelle.

Carl Gustaf Armfelt ylennettiin kenraaliluutnantiksi 16. tammikuuta 1717 ja samalla hänet nimitettiin ”jämtlantilaisen armeijan” ylipäälliköksi. Armeijan tehtävänä oli hyökätä Norjaan ja valloittaa Trondheim seuraavana vuonna. Hänen tavoitteenaan oli valloittaa Trondheim kuudessa viikossa samaan aikaan, kun kuningas hyökkäsi joukkoineen etelämmäs Norjaan. Kun armeija lähti Duvedista elokuussa, se koostui 10 073 sotilaasta, 7 000 hevosesta ja 3 300 naudasta. Naudat olivat mukana ”liikkuvana muonavarastona”. Tuohon aikaan lähtöalueella, Åren pitäjässä asui noin 500 henkeä, joten heille oli valtaisa ponnistus varustaa sotilaat sotaretkelle, varsinkin kun he olivat jo kokeneet useita kato vuosia.

Hankala talvimanööveri alkoi syksyllä 1718. Joukkojen ja kaluston siirtäminen vaikeassa maastossa huo-

noilla teillä ja poluilla oli hidasta, kun norjalaiset vielä kuluttivat joukkoja jatkuvilla iskuillaan. Trondheimin piiritys kesti kauan ja molemmat osapuolet kärsivät ravinnon puutteesta ja sairauksista. Trondheimin valtaus epäonnistui. Joulukuun lopulla armeija sai uutisen, että kuningas Kaarle XII oli kaatunut Fredrikstenin linnoituksen piirityksessä. Armfelt oli vetäytynyt Trondheimin seudulta jo marraskuussa kuultuaan huhuja kuninkaan kuolemasta. Lumimyrsky yllätti uudenvuodenaattona paluumatkalla olleen armeijan, ja kaikkiaan 3 000 miestä paletui tuntureilla kuoliaaksi. Monia jäi norjalaisten vangiksi. Puolet armeijan sotilaista tuli nykyisestä Suomesta.

Sotaretkellä käytiin vähän taisteluita, mutta se toi runsaasti kärsimystä kaikille osapuolille ja päättyi katastrofiin. Epäonnistunut sotaretki korosti talvivaatetuksen, huollon, kenttähygienian merkitystä ja talvisodankäynnin osaamista.

Kuolonmarssin komentaja Armfelt välttyi sotaoikeudelta, sillä kuningas Kaarle XII:n kuoltua ikävä asia haluttiin aktiivisesti unohtaa. Tuhoisa sotaretki verhottiin myöhemmin Pultavan ja Napuen tappioiden tapaan karoliinien sotilaskunnian ja urheuden viittaa. Norjan sotaretki

kuuluu Porilaisten historiaan, jossa oli Suuren Pohjan sodan aikana erityisen pitkä, kuluttava ja raskas vaihe. Kuolemanmarssi on muistamisen arvoinen.

Trondheimin valloittamisesta ei ole muistomerkkiä, koska se jäi valtaamatta, mutta kuolemanmarssin reitillä on muistomerkkejä opaskartan mukaan peräti neljätoista. Seuraamalla Porilaisten jalanjälkiä voi itse kokea sotahistoriaa aidossa ympäristössä. Reitin varrella, joka on osittain viitoitettu, on muistomerkkien lisäksi

si Karoliinikeskuksia, joissa on näyttelyitä ja asiantuntevia oppaita.

Porin prikaatin killan hallitus on yhteistyössä Porin prikaatin perinyhdistyksen kanssa aikeissa järjestää jäsenilleen syysretken Porilaisten kuolemanmarssin historialliselle reitille.

Teksti: Seppo Vainio

Kuvat: Armfeldts karoliner – Den Jämt-Trønderska föreningen Armfeldts Karoliner (<https://karoliner.com/>)

Loimaan alueosasto tukee nyt partiolaisia

Teksti ja kuva: Kari Nummila

Porin prikaatin killan Loimaan alueosasto ryhtyi tukemaan oman alueensa partiolippukuntia. Ensimmäisessä vaiheessa jaettiin neljälle Loimaan kaupungin alueella toimivalle partion yhteislippukunnalle yhteensä 2 000 euroa. Summa jaettiin tasan neljän saajan kesken.

Tuet jaettiin Loimaan alueosaston ja Loimaan seutukunnan väepelikerhon yhteisessä joulupäivällisissä, johon osallistui yli 150 henkeä. Loimaan alueosaston jäsenmäärä on hivenen alle 500 henkeä ja väepelien noin 60.

Kaikki palkitut lippukunnat sijaitsevat nykyisen Loimaan kaupungin alueella. Ehkä vähän yllättäenkin suurimman jäsenmäärän lippukunta Loimaalla on entisen Mellilän kunnan alueelle vuonna 1993 perustettu Mellilän Menninkäiset, jossa on tällä haavaa runsaat 120 jäsentä.

Muut kolme lippukuntaa ovat noin sadan jäsenen yhteislippukuntia kuten Menninkäisetkin eli niissä voivat olla jäseninä niin tytöt kuin pojatkin. Neljän yhteislippukunnan kokonaisjäsenmäärä on 400 jäsenen luokkaa.

Killan Loimaan alueosaston puheenjohtaja **Seppo Ylinissilä** kertoo

johtokunnassa syntyneestä ideasta aloittaa taloudellinen tuki partiolippukunnille, jotka tekevät erityisen arvokasta nuorisotyötä. Tuen mahdollistaa mm. alueosaston varainhankinnassa tärkeässä roolissa olevat massatapahtumien liikenteenohjaustyöt ja niistä saatavat palkkiot.

- Partiossa opitaan toimimaan yhdessä ja esimerkiksi kunnioittamaan toisia ihmisiä sekä harjoittamaan elämässä myöhemmin tarvittavia johtamistaitoja ja vaikka liikkumaan luonnossa. Nämä ovat tärkeitä maanpuolustustyössäkin, Ylinissilä kertoo.

Ylinissilä ei ole itse toiminut partiossa, mutta hän on saanut kosketuksen partiioon tyttärensä ja tyttärentyttärensä toiminnan kautta.

”Arvostamme tukitoimia”

- Meistä tuensaajista tuntuu todella hyvältä tämä toimintamme arvostus ja tietysti myös se saamamme rahallinen tuki, kiittää Loimaan Savisten lippukuntajohtaja **Miika Ristimäki**.

Loimaan alueen vanhin yhteislippukunta on vuonna 1977 perustettu Loimaan Saviset, joka toimii entisen Loimaan maalaiskunnan alueella

Seppo Ylinissilä jakoi avustukset. Saajina Antti Holkeri (Mellilän Menninkäiset), Enni Liinoja (Loimaan Nuotioloimut), Riikka Onnela (Loimaan Saviset) ja Salla Tossavainen (Alastaron Jyväset)

päätöimipisteen ollessa Hirvikoskella. Vuonna 1987 perustettu Loimaan Nuotioloimut on keskittänyt toimintansa lähinnä Loimaan kaupungin ydinalueelle. Yhteislippukunta Alastaron Jyväset tunnetaan tietysti entisen Alastaron kunnan alueen toimijana.

Loimaasta

Loimaan maalaiskunnan ydinkeskusta-alueesta irrottautuneesta asemansuodusta tuli Loimaan kaupunki vuonna 1922. Se muuttui kaupungiksi vuonna 1969. Loimaat yhdistyivät vuonna 2005. Mellilä ja Alastaro tulivat osaksi Loimaata vuonna 2009. Metsämaa oli itsenäistynyt Loimaasta vuonna 1869. Se liitettiin takaisin Loimaaseen vuonna 1976. Metsämaalla oli partiotoimintaa 1950- ja 1960-luvunkin puolella jonkin aikaa, mutta sittemmin partiotoiminta hiipti kokonaan.

Auramaa-yhtiöt

Kuljetuksia vuodesta 1929...

www.auramaa.fi

Omistaja-asiakkaana saat vakautta arjen raha-asioihin

Jatkamme tutuksi tullutta etua ja tarjoamme päivittäiset pankkipalvelut omistaja-asiakkaillemme ilman kuukausimaksuja vuoden 2025 loppuun saakka.

Lue lisää: op.fi/lisaedut OP Lounaismaa

Liity
Killan
jäseneksi

**Se käy helposti osoitteessa:
www.porinprikaatinkilta.fi/
JÄSENYYS/jäsenhakemus
Porin prikaatin kiltä ry.**

 KANKAANPÄÄ

Äly, taide ja hyvinvointi asuvat meillä.

kankaanpaa.fi

TESTAMENTTILAHJOITUS

- Maanpuolustuksen historiaa ja kerhoperinnettä ylläpitävän ja keräävän Huovinrinteen Kerhosäätiö sr:n kerhokiinteistön tulevaa peruskorjausta voi tukea testamenttilahjoituksilla.
- Yleishyödyllisen yhteisön, kuten Kerhosäätiön, ei tarvitse maksaa testamenttilahjoituksesta perintöveroa.

Yhteydenotot toimitusjohtaja Matti Vihottula, 0400 772693 tai matti.vihottula@gmail.com.

Jouluaaton kunniavartiossa kolme sukupolvea

Kunniavartion ensimmäisestä vuorosta Turun tuomiokirkon Unikankareella vapausoturien hautamuistomerkillä vastaa Vapaussodan Varsinais-Suomen Perinneyhdistys. Tänä jouluna vartiossa oli kolme sukupolvea samasta perheestä. Kuvassa vasemmalta edes-

sä yhdistyksen varapuheenjohtaja Eero Joutsikoski, pojanpoika Aleks Joutsikoski, poika Matti Joutsikoski Zürichistä ja poikansa Thomas Joutsikoski Lontoosta. Näinkin Vapaussodan perinnetietoutta välittyy jälkipolville.

Alemmassa kuvassa suku kumartaa

Porin prikaatin killan jäsenten Timo Mäen, Erkki Lehmuksen, Tuula Rahkosen ja Raimo Salon siirryttyä vartiovuoroon. Heikin ovat Vapaussodan Varsinais-Suomen Perinneyhdistyksen jäseniä, joista Mäki kunniapuheenjohtaja.

Teksti ja kuvat: Jouko Fossi
VVS-P ry:n puheenjohtaja
2019-2023.

TERÄSPAALUTUKSIA

Tasaisen varmasti – paalupaikalla!

KANKAREEN PAALUUS

050 5273 614

myynti@kankareenpaalutus.fi

www.kankareenpaalutus.fi

MINGÄST SORTI EDUIST STÄÄ TÄNÄPÄ NAUTEISISIS?

Kaikkest osuvama edus
snää löödäs **S-mobiili**
Oma kauppa -laarist.

Pistäst ladate S-mobiili soveluspuadistas.

KEULA

UUDEN LIITTYJÄN TUTUSTUMISETU 2025

LIITY 100 €:lla
SAAT 100 €:n
LAHJAKORTIN

Lisätiedot ja ehdot:
satakunnanosuuskauppa.fi/liity

3 TAPAA LIITTYÄ
ASIAKASOMISTAJAKSI

- 1 Lataa puhelimeesi
S-mobiili
- 2 Liity verkossa
s-kanava.fi
- 3 Varaa aika
Asiakasomistajapalvelu
ja S-Pankki-pisteelle
s-pankki.fi/ajanvaraus

SATAKUNTA

RAUTANET

LOIMAA

PAIKALLINEN JA PALVELEVA - WWW.RAUTANETLOIMAA.FI

TALOUSHALLINNON PALVELUJA TARJOAA

LoimiTili

Hirvikoskentie 219, 32210 Loimaa

Heli Kauti, 040 514 1637, heli@loimitili.fi

www.loimitili.fi

SUOMEN
MILJÖÖRAKENNUS OY
PUISTTA PIHALLE

miljoorakennus.fi

RUOKAA
OMASTA
MAASTA

PARHAAT VALMIS- LIHAPYÖRYKÄT

VALMISTETAAN SÄKYLÄSSÄ!

Täydellinen maku ja rakenne - herkkusuiden valinta!

KIVIKYLÄN
KOTIPALVAAMO
Savulaaksontie 121
27230 Kivikylä
Puh. 02-8260 905
www.kivikylan.fi